

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštna plačnina v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 250 lir

Leto XXXV. Št. 133 (10.352)

TRST, sredi, 13. junija 1979

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 28. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Gorvici pri Dornbergu, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, od 8. maja 1945 pa v osvojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

DANES SE SEŠANETA VODSTVI KRŠČANSKE DEMOKRACIJE IN KPI

Voditelji KD razdvojeni ob vprašanju oblikovanja nove vladne koalicije

Komunistično vodstvo se sooča z vprašanjem predsedstva poslanske zbornice - Stranke zavrnile Martellijev predlog o vladi laikov

RIM — Danes se sešaneta komunistično in demokratsko vodstvo. Benigno Zaccagnini se je včeraj sestel z vsemi najpomembnejšimi voditelji KD, da bi se posvetilo glavnemu vprašanju oblikovanja nove vladne koalicije. V nasprotju z dosedanjim običajem ni skozil zid molčnosti, priložnostni zid besedica, kar je po mnenju poslušalcev dokaz, da imajo na Trgu del Gesu nekaj za bregom. In dejansko je na sedežu kršćanske demokracije opaziti precejšnjo živčnost. Desničarsko krilo je postavilo Zaccagninija na zatožni klopi, češ da je s svojim popuščanjem povzročil poraz stranke na zadnjih volitvah. Andreotti je na tem, da vprašanje Chigi in se torej kandidata za nove zadržuje v stranki, Piccoli, Forgione in Donat Cattin pa se kregajo, ker bi vsi trije radi dobili mandat za sestavo nove vlade. In nenazadnje mora KD vendarle oblikovati politično predlog, na osnovi katerega naj bi sestavili novo večino, ob tem vprašanju pa je stranka razdvojena.

Uradna linija je na prvi pogled enostavna: obnoviti večino demokratske enotnosti z izključitvijo komunistov iz vlade. Ker pa ta cilj ni dosegljiv zaradi stališča komunistov, se morajo demokristi zadržati ob vprašanju, kako doseči sporazum s socialisti in kako prikriti javnosti ta morebitni dogovor. Kot dokaz živčnosti voditeljev KD naj omenimo med drugim dejstvo, da je strankino glasilo »Il Popolo« reagiralo na predlog socialističnega Martellijeva, da bi predlagal oblikovanje vlade laiknih strank z oblikovanjem podpora komunistov in demokristov, »Il Popolo« pa je temu predlogu odločno ugovarjal, češ, »da bi po tej logiki v končni konsekvenci predsedoval vladi lahko le Pannella«. Demokristično glasilo poudarja nadalje, da stranke, ki bi vstopile v tako vladno koalicijo, predstavljajo »kraj 22 odstotkov volilnih upravičencev. «Naša država — je pripomnil podtajnik Gaspari — bo borbena čudna, vendar ne do takšne mere, da bi zapuščala tistemu, ki ne predstavlja države.»

Resnici na ljubo pa niti druge stranke niso bile sprejele Martellijeva predloga. Socialdemokrati so zavijali čeznj, republikanci pa so ga enostavno zavrnili. Giancarlo Pajetta, je čeravno z drugimi tona, izjavil, da »KPI ne postavlja veta nobenemu kandidatu iz vrst demokrističnih strank, vendar če nas te stranke hočejo izključiti iz vlade, da bi lahko uresničile svoje želje, si ne morem predstavljati, kako bi nas lahko izključili tudi iz opozicije.« Skratka odločen ne temu predlogu.

Med svojimi današnjimi sejo bo komunistično vodstvo moralo rešiti kopico problemov. Predvsem bo moralo skleniti, za kaj naj bi izločili 25 kandidatov, ki so bili izvoljeni tako v poslansko zbornico kot v senat, nato preučiti politični položaj in določiti datume sestanka CK in obnoviti svoje volilne organizacije. Prihodni CK, ki se bo najverjetneje sestel 17. junija, bo izvolil novo vodstvo, le-to pa na novo tajništvo. Končno bo treba načrti tudi vprašanje predsedstva zbornice.

V tem pogledu gre omeniti agencijske vesti, po katerih naj bi Pietro Ingrao zavrnil poziv lastne stranke, naj kandidira za predsednika zbornice. Znano je, da je Ingrao že pred časom izrazil željo, da bi se vrnil k partijskemu delu in prošil, da bi bil zopet zavrnil vodstvo centra o državnih vprašanjih. Marsikdo je tudi menjal, da bi ga morali vključiti v tajništvo. Skoraj istovrstno stališče KD in Pietro Longo začela ofenzivo, da bi odzvela komunistično predsedstvo zbornice v okviru porazdelitve funkcij z vidika levo-srednje koalicije. Kot opozicijska stranka naj bi komunisti ne imeli pravice do pomembnih funkcij v državnih telesih. Nevarnost tega napada je očitna.

Socialisti ob tem vprašanju niso zavzeli jasne stališče. Nihče od njih sicer ne bi nasprotoval potrditvi Ingrao, povsem drugačno pa naj bi bilo njihovo stališče do kandidature Natta ali Napolitana.

Vodstvo KD, ki se sestane danes, naj bi torej zavrnilo Ingrao, naj

Sekretar PSDI Pietro Longo

zopet kandidira, vendar vse kaže, da dosedanja predsednika zbornice vztraja pri svoji zahtevi. Problem se torej zapleta. Med možnimi kandidati

Napetost v Libanonu

BEIRUT — Topništvo pripadnikov kršćanske konservativne milicije je včeraj bombardiral vasi Seba, ki se ni hotela pridružiti državi svobodnega Libanona, ki jo je ob podpori Izraelcev ustanovil major Hadad ob meji z Izraelom. Na celotnem območju vlada precejšnja napetost, saj je major Hadad poslal številnim vašim ultimatum, naj se mu pridružijo.

Prve polemike o sedežu in predsedstvu novoizvoljenega evropskega parlamenta

Le italijanski in francoski politični liderji prisotni v parlamentu Zadovoljstvo v ZDA zaradi zmage konservativcev - Neutrálne ocene v Moskvi

STRASBOURG — Novoizvoljeni evropski parlament se ne bo bistočno razlikoval od dosedanjega parlamenta, sestavljenega po delegatskem sistemu. Res je, da bo v njem mnogo »novih obrazov«, tudi zato, ker se je število poslancev zvišalo od 198 na 410. Njihove pristojnosti pa bodo, kot doslej, zelo omejene. To je bil namreč predpogoj, ki ga je večina evropskih držav postavila Evropski gospodarski skupnosti decembra 1975, ko so se dogovorili o volitvah evropskega parlamenta. Zahteva je bila, naj ne gre za ustanovitve pravega nadzornega organa, ampak le za nekakšno simbolično skupščino.

Tako se že s polemikami tonom govori o pristojnostih evropskega parlamenta, ki so danes dejansko omejene na možnost spreminjanja proračuna Evropske skupnosti, vendar največ v višini 15 odstotkov celotnega zneska in na možnost nezaupnice izvršni komisiji. Prav tako, ko pomeni pa je ton razprave v zvezi s sedežem parlamenta. Plenarna zasedanja potekajo izmenično v Strasbourgu in v Luksembur-

gu, generalno tajništvo je v Luksemburgu, komisije pa se vedno sestajajo v Bruslju. To pomeni, da morajo zelo pogosto potovati tovornjaki polni dokumentov iz Bruslja v Strasbourgu in nazaj (Luksemburg je približno sredi poti med obema mestoma). Kar predstavlja, glede na razdaljo 500 km, izredno velike stroške. Splošna želja je, da bi izbrali samo eno mesto za sedež evropskega parlamenta, evropske skupnosti in komisiji. Od tega pa doslej ni prišlo.

Prav tako bo ostalo zamrznjeno vprašanje večjih pristojnosti evropskega parlamenta; edino, kar vsi pričakujejo je, da bo s prvim zasedanjem, ki bo 17. julija, evropski parlament ohranil ali celo povečal tisto moralno avtoriteto, ki jo ima, ker je bil pač neposredno izvoljen. Seveda pa bo evropski parlament razpravljal tudi o veliki politični vprašanji, o gospodarski krizi, o energetski politiki, o kmetijski reformi in o zaščiti potrošnikov, vendar pa o vsem tem ne bo mogel konkretno sklepati.

Znano so že vsa imena 410 poslancev, ki bodo sestavljali prvi posredno izvoljeni evropski parlament. Med njimi so nekatere vidne osebnosti evropskega merila in vse državni voditelji vseh treh največjih strank, Berlinguer, Craxi in Zaccagnini. Belgije predsednik evropske ljudske stranke Leo Tindemans, Francijo trije od štirih vseh-dravnih voditeljev, socialisti Mitterrand, komunist Marchais in golist Chirac, medtem ko bo Giscardov stranko vodila Giuseppe Veil, ki je v Franciji zelo popularna in so jo Francozi že predlagali za predsednika evropskega parlamenta. Zahodni Nemci so izvolili samo eno zelo vidno osebnost, to je bivšega kanclerja Willyja Brandta.

Kar zadeva predstavitelje parlamenta smo že omenili, da je bila tako po objavi volilnih izidov predlagala na kandidaturu Francozine Simone Veil. To kandidaturu bi morala uradno predložiti evropska ljudska stranka, ki je zveza vseh kršćansko-demokratskih strank držav deveterice; o tem bodo razpravljali junij v sestanku političnega biroja evropske ljudske stranke, ki bo v Bruslju. Tudi verjetno je, da bodo soglasno potrdili kandidaturu Veilove.

Medtem pa se nadaljujejo komentari v zvezi z volilnimi rezultati. Ameriški tisk v glavnem pozitivno ocenjuje okrepitev sredinskih strank. New York Times tako piše, da sta bila porazena predvsem francoska liberalistična stranka in britanska laburistična stranka, ki sta vedno kazali nasprotovanje evropski skupnosti. Washington Post ugiha, kakšno pot bodo ubrali italijanski komunisti in pripominja, da so sami izjavili, »da se čutijo bližje nemškimi socialistom«. Daily News pa je že

lo kategoričen in, žal, tudi najbolj resničen: poseben dopis iz Pariza nosi naslov: Evropski volivci se vračajo v desno, v članku pa piše, da bi ta težnja lahko le okrepila odnos med Evropo in ZDA.

Prav tako zivahno so ocene evropskih volitev v Sovjetski zvezi, kjer Pravda ugotavlja, da so konservativci zmagali na volitvah, da so reakcionarne sile prejele večino, da pa so obenem komunisti ohranili svoj vpliv v zahodni Evropi. Sovjetski list obirno komentira brezbriznost evropskih volitev in trdi, da so vzroki za to v dejstvu, da sedanja podoba evropske gospodarske skupnosti ne ustreza več dejanskim potrebam prebivalstva devetih držav. Pravda pa je objavila pred približno dvema tednoma in v katerem je bil govor tudi o bodočnosti Evrope glede na predvideno zmago konservativcev. Tedaj je moskovsko glasilo pozvalo zahodnoevropske države, naj ne navezujejo stikov s Kitajsko »na protislovesni osnovi in v korist pakta NATO«, češ da bi to »ogrozilo svetovni mir«. (hbr)

V Managui ostri boji med gverilci in narodno gardo

Tudi letalstvo poseglo v spopade s sandinisti

Diktator Somoza poziva svoje čete v «dokončen boj proti komunistom»

MANAGUA — V Managui, glavnem mestu Nikaragve, že od sobote zvečer potekajo zaprti spopadi med silemi Somozevega režima in pripadniki sandinističnega gibanja. Včeraj je predsednik Anastasio Somoza odredil celo poseg letalstva, ki je 24 ur neprestano bombardiralo predmestje Managua. Mesto gori, iz bombardiranih in požarih hiš se dvigajo visoki oblaki črnega dima. Ljudje bežijo iz svojih domov. Po najnovejših podatkih je bilo samo včeraj v Managui ubitih na stotine ljudi. Tu pa ležijo v obcestnih jarkih, v mestu ni pitne vode, ljudje iščejo zatočišča in hrane na podeželju.

Ni moreče pozabiti, da je poziv sandinistov, naj prebijajo, z močnimi stavki podpore njihove akcije, naletel na izjemno odziv. Mesto je tako izumrlo, zapuščen, poleg tega pa mu resno preti izbruh epidemije.

Gverilske sile imajo vsekar: do danes v svojih rokah že dober del mestnih četiri. Mestu pa se, vedno po agencijskih vestih, približuje najmanj 20 novih sandin-

ODMEVI NA SEŠANJE V COLOMBU

Potrjena enotnost gibanja neuvrščenih

Sporni vprašanji ostajata Kampučija in Egipt

BEOGRAD — Ministrski sestank koordinacijskega biroja neuvrščenih v Colombu, ki je uspešno zaključil delo, da se napredujejo pozorni svetilni sredstva javnega obveščanja, ki poudarjajo, da so v Colombu kljub nekaterim spornim vprašanjem neuvrščenih zveza potrdila enotnost gibanja in njegov izvenblokovski značaj.

Romunski dnevnik Skanteja piše, da sta znanost in solidarizem neuvrščenih pomembni temelji v boju za demokratizacijo mednarodnega življenja. Časopis podčrta, da so enotnost in solidarizem in spoštovanje človek in načel gibanja velikega pomena za ohranitev neodvisnosti gibanja in za krepitev vloge neuvrščenih pri reševanju problema, s katerimi se sočaja svet.

Alžirski tisk piše, da je ministrska konferenca potrdila oceno neuvrščenih držav, da so vojaški blokiri viri napetosti v mednarodnih odnosih in da resno ogrožajo neodvisnost in suverenost držav.

Pariški Le Monde piše predvsem o nesoglasjih glede Kampučije in Egipta in hkrati ugotavlja, da so

neuvrščeni izraelsko-egiptovski ločni mirovni sporazum odločno sodili. Le Monde poudarja, da sklepni dokument zveza uveljavlja načela gibanja, še posebej njegov neblokovski in protihegemonistični

Premier ČSSR

Ljubomir Štrougal

danes v Jugoslaviji

BEOGRAD — Predsednik českoslovske vlade Ljubomir Štrougal bo danes, na povabilo predsednika ZIS Veselina Džuranovića dopotoval na uradni in prijateljski obisk v našo državo. Českoslovskega premierja bo tako vrnil obisk Veselina Džuranovića, ki je českoslovskega obiskal oktobra 1977.

Obisk Ljubomira Štrougala v Jugoslaviji bo v času nenadne razširitve dvostranskega sodelovanja med obema državama na vseh področjih, še posebej pa na gospodarskem. Temeljno smernice in veliko vlogo bodo temu sodelovanju v delo srecanje med predsednikom Titom in Gustavom Husakom, ki so se mudili v Jugoslaviji konec leta 1973. Od takrat je bilo več srečanj visokih državnih, partijskih in drugih funkcionarjev. Tako se je na primer lani v Českoslovaškem muzeju Stane Dolanc, nedavno pa sta Prago obiskala Aleksandar Grlić in Miki Spiljak. Pred nekaj več kot letom dni je Beograd obiskal českoslovskega zunanji minister Hnjošev, poleg tega pa so potekala tudi uspešna posvetovanja na ravni zunanjih ministrstev. Vsa srečanja so ob obojestranskem zanimanju in pripravljenosti prispevala h krepitvi dvostranskega sodelovanja, boljše medsebojno poznavanje in razumevanje.

Trajen in nenadomestljiv temelj uspešnega in stabilnega razvoja jugoslovanske - českoslovskega odnosa predstavljata spoštovanje načel enakopravnosti, neodvisnosti, suverenosti in nevmesavanja v notranje zadeve.

Džuranović in Štrougal bosta med sedanjimi srečanji najverjetneje razpravljala o dvostranskem sodelovanju, pričakovali pa je tudi, da bosta izmenljala mnenja o perečih mednarodnih problemih.

Bratislavski Pravda piše, da je sestanke koordinacijskega biroja potekal v konstruktivnem vzdušju in da je prispeval k ohranitvi in okrepitvi enotnosti tega velikega in vplivnega gibanja v najpomembnejših vprašanjih v zvezi z zagotovitvijo trajnega mira, okrepitvijo procesa opuščanja napetosti in pri ekonomsko-socialnem razvoju.

Dnevnik Neues Deutschland iz Berlina pa poudarja, da je koordinacijski biro v Colombu obsoil države, ki podpirajo rasistične manjšinske režime na Jugu Afrike in vse poskus, da v Rodríguez in Namibiji vzpostavijo marionetni režim.

Kitajska tiskovna agencija Xinhua poroča predvsem o nesoglasjih glede Kampučije in Egipta. Glavno nevarnost za gibanje predstavljata Kuba in Vietnam, ki hočejo rušiti enotnost in vsiliti Sovjetsko zvezo kot naravnega zaveznika gibanja neuvrščenih.

Tito odlikoval člane himalajske odprave

BEOGRAD — Jugoslovanski alpinisti, udeleženci ekspedicije »Everest 79« so bili včeraj v Beogradu na sprejemu, ki jim ga je priredil predsednik jugoslovanske izvršne sveta Veselin Džuranović. Člani sedme jugoslovanske alpinistične himalajske odprave so iz njegovih rok dobili vsoto odlikovanj, ter zaslug za narod z izločenim s katerim jih je odlikoval predsednik Tito za izreden alpinistični podvig, osvojitve najvišjega vrha na svetu, kar je velik prispevek k mednarodnemu ugledu jugoslovanskega športa.

»Vaš podvig je vreden vsega obdobjanja«, je alpinisti nagovoril Džuranović in dodal, da gre za enega največjih podvigov v zgodovini jugoslovanskega športa. »Vaš podvig ima tudi dolgoročen pomen. To je simbol zmage človeka, njegovega poguma, volje, zagnanosti, sposobnosti in zavesti. Vaš zgled je navdih za naše rodove naše države.«

Vodja odprave Tone Škarja se je v imenu vseh zahvalil za visoko odlikovanje.

Ukrepi konservativcev za reševanje britanskega gospodarstva

LONDON — Britanski finančni

minister Geoffrey Howe je včeraj predložil spodnjemu domu parlamenta gospodarski proračun nove konservativne vlade, ki korenito spreminja dosedanje laburistično politiko. Zvešanih bodo davke na dohodno vrednost (OVD) na 12,5 na 15 odstotkov, običajno zmanjšali stroške javne uprave in kontrolni državno sodelstvo v proizvodnji, obenem bodo znižali neposredne davke, ki predstavljajo največje prejemke, za namene pa zvišali posredne davke, predvsem davke na bencin.

Nova konservativna vlada je torej ubrala staro politiko vračanja bremena inflacije in recesije na največje sloje, kar pa lahko predstavlja prava nevarnost za vladno, če ji ne bo uspelo okrniti sindikalnih svobod. Laburistični poslanci so ostro napadli vračanje v starim konceptom gospodarstva. Prav tako nasprotujejo novim ukrepom sindikati in celo nekateri podjetniki, ki se bojijo družbenega zaostrovanja.

Neuspeh na pogovorih o palestinski avtonomiji

TEL AVIV — Pod vodstvom no-

tranega ministra Josefa Burga so se včeraj vrtnili v Tel Aviv člani izraelske vlade, ki so se v Aleksandriji udeležili izraelsko-egiptovskih pogovorov o avtonomiji Cisjordanije in Gaze. Dvodnevni pogovori niso obrodili nobenega rezultata, saj obe strani vztrajata na svojih pozicijah. Kot znano Tel Aviv vztraja pri nesprejemljivih pogojih razločevanja med avtonomijo prebivalstva in avtonomijo ozemlja.

MOSKVA — Včeraj je prispeel v Moskvo iz Colomba zunanji minister sovjetskega kampaški vlade in član CK KUSK.

POROČILO AGNELLIJA DELNICAJEM IN TISKOVNA KONFERENCA

Ugodno leto 1978 in naložbe Fiatovega koncerna v Španiji

Odobrena dividenda 185 lir na delnico - Za prevzem španske avtomobilске tovarne SEAT bo Fiat vložila v treh letih 150 milijard lir

TURIN — V bistvu je bilo leto 1978 za Fiat, največje italijansko industrijsko podjetje, ugodno leto — je dejal včeraj predsednik Gianni Agnelli na letni skupščini delničarjev — manj pozitivno pa glede na svetovno konkurenco. Za težave v zvezi z razvojnimi perspektivami je bil kriv sindikalno gibanje. Obratno za leto 1978, ki je zadnje vključuje neposredne industrijske dejavnosti (saj je od 1. januarja letos postala Fiat v bistvu finančna družba, ki upravlja delce večletnih podjetij v 11 industrijskih sektorjih) izkazuje skupni znesek prodaja 4.511 milijard lir in zaslužek več kot 74 milijard. Prodaje vseh podjetij Fiat so pa dosegle 13.135 milijard lir, investicije nekaj več kot

1.000 milijard (od katerih 790 v Italiji), uslužbenecv ima družba skoraj 350.000, od katerih nekaj manj kot 273.000 v naši državi.

»Vsepredsednik je v svojem poročilu obravnaval posamezne proizvodne sektorje podjetja, pri čemer je dejal, da so se možnosti razvoja v avtomobilskem, ki predstavlja okrog 45 odstotkov skupne dejavnosti. V tem letu naj bi dali na trg milijon 400 tisoč novih avtomobilov, kar je po Agnellijevemu mnenju v Italiji dosegla raven 310 avtov na 1.000 prebivalcev, kar naj bi ustrežalo nekakšnem evropskemu povprečju. Po razpravi, ki je trajala obline tri ure, je skupščina odobrila Agnellijev načrt (edini nasprotni glas je res predstavljal belo vrano) in sklenila podeliti dividendo 185 lir za vsako delnico.

Veliko zanimanje je vladalo za običajno tiskovno konferenco, ki jo ima predsednik Fiata vsako leto na običnem zboru. Teme, o katerih je Agnelli spregovoril, so tako zanimanje tudi zaslužile. Turinska družba je podpisala predvčerajšnjim sporazum s španskimi državnim podjetjem INI in šestimi bankami SEAT, pri kateri je še sodelovala s 36 odstotki. Podjetje bodo preuredili, da bo proizvajalo le 3 modele (Ritmo, 127 in novo verzio), skupaj 400.000 vozil letno. S tem bi proizvodnja Fiatovega koncerna dosegla 2 milijona avtomobilov, kar bi ji zagotovilo ustrezno raven na mednarodnem tržišču. Fiat bo zato vložila letos in 1980, leti 45 milijard lir, da bi dosegla 3 milijone avtomobilov, ločeno delati cen, španski krediti) bo konec leta 1981 z naložbo nadaljnjih 100 milijard prevzela SEAT 80-odstotni delež, ali pa odstotila od udeležbe. Z delež ostalih delničarjev in krediti predvideva torej sporazum okrog 600 milijard lir v njih naložb v špansko avtomobilsko podjetje.

Povišanje cene bencina in vdr ameriške avtomobilске industrije v Evropo sta bili naslednji temi Agnellijeve tiskovne konference. Glede prve je dejal, da bi jo industrije nasprotni povsod, toda bodo bržkone neogibni. Sklicujoč se na spoznanje, ki ga je največje svetovno avtomobilsko podjetje General Motors dosegel s špansko vlado za uveljavitev dveh tovarn v Zaragozi in Cadixu za proizvodnjo 300.000 avtomobilov letno ob zaposlitvi 10.000

delavcev, je Agnelli obžaloval, da ni GM investiral teh 1.000 milijard lir na italijanskem jugu.

RIM — Kaže, da se je postopno naraščanje cene zlata vendar ustalilo: v Londonu, ki je največje tržišče z zlatom, se je včeraj njegova cena znižala za skoraj 3 dolarje in pol na unko. Po uradnih denarnih tečajih je včeraj veljal gram zlata 7.690 lir, 90 lir manj kot predvčerajšnjim, ko je bilo zlato doseglo najvišjo ceno.

RIM — Ministrstvo za notranje zadeve je napovedalo za v četrtek sestanek izvedencev vseh ministrstev, da bi preučili morebitne posledice Sklabaškega »povratka« na naš plač in morebitne škodovne toče.

PARIZ — V ZDA so na osnovi zadnjih statističnih podatkov ugotovili, da stopnja demografskega rasti v svet, ki danes dosega 1,8 odstotka, pada in se bo do konca stoletja znižala na 1,5 odstotka.

SODNIKI PRVIČ ZASLIŠALI UREDNIKE REVJE »METROPOLI«

Aretirani avtonomisti zavrnili obtožbe

Maesano, Virno in Castellano poudarili, da že vrsto let niso imeli več stikov s Farando in Moruccijem - Vrsta hišnih preiskav v Bologni

RIM — Scenarij se ponavlja: prvo zasliševanje Libera Maesana, Paola Virna in Lucia Castellana, treh sodelavcev revije »Metropoli«, ki bi bili osumljeni, da so člani rdečih brigad in da sodijo v sam vrh organizacije, je potekalo po istem kalupu kot zasliševanje profesorja Tonija Negrija in ostalih aretiranih padovalskih avtonomistov. Vsi trije so v odgovorih na vprašanja sodnikov Impostima in Sice odločno zavrnili vse obtožbe in omenili zaporne naloge kot nagibni plod izkrivljene miselnosti preiskovalcev. Skratka besedni dvoboj med sodniki in aretiranimi, ki je trajal vsega skupaj dobrih pet ur, ni prinesel nobenega razčiščenja, ki pa ga vsekakor ni bilo pričakovati.

Aretirani avtonomistični voditelji,

ki izhajajo iz vrst razpuščenega gibanja »potere operajo« (leto se je prvo lotilo vprašanja orožnega boja proti sedanjim družbeni ureditvi vsaj s teoretskega vidika), so bili v svojih odgovorih sodnikom dokaj enotni in dosledni. Vsi trije so priznali, da so v začetku sedemdesetih let spoznali Adriano Farando in Valeria Moruccija, da pa ju niso videli že dolgo let. Zanimali so bili, da bi zapra domnevna brigadista sodelovala pri urejanju revije »Metropoli« in pripomnili, da ne vedo za morebitne vezi med njima in Francom Pipernom.

Poleg zaporne naloge z obtožbo članstva v orožni tolpi, so sodniki včeraj izročili aretiranim avtonomistom tudi sodno sporočilo, v katerem so jih osumili sodelovanja pri grabitvi in umoru Alda Mora, pri ugrabitvi na sedež KD na Trgu Nicotina in pri krizi drugih zločinov. Castellano in Virno sta odločno zavrnila obtožbe, Maesano pa je jeknil pripomniti, da je sedel v zaporu, ko je bil Moro umorjen.

Ob včerajšnjem zasliševanju sta sodnika končno seznanila osumljeni avtonomisti z zapornimi nalogi in njihovo utemeljitvijo. Obtožbe sicer niso tako hude, kot se je slišalo v prejšnjih dneh in nihče od treh ni obtožen povzročanja državljske vojne. Le Maesano sodniki dolžijo, da je sodeloval pri oblikovanju orožne tolpe, obtožba pa je povezana s kaznivim dejanjem, ki ga predvideva člen 286 kazenskega zakonika: državljanska vojna. V dobi obtožbe sodniki navajajo Maesano sodelovanje pri urejanju revije »Metropoli« in »Pre-Print«, s katerima »so sodelovali znani teroristi kot Lauro Zagato, Franco Pi-

perno in Oreste Scalzone«, stalne stike z njimi že za časa obstoja skupine »potere operajo«, posest telefonskih števil Farande in drugih teroristov. Po mnenju preiskovalcev Maesano sodi med pobudnike in organizatorje prevarniške organizacije.

Dokaj slično so tudi utemeljitve zapornih nalogov za Virna in Castellano, za katere sodniki še poudarjajo, da so dokazi tudi v vsebini člankov iz omenjenih revij, ki sta povzročili oboroženi boj in sta v celoti objavili sporočilo brigadistov po napadu na sedež KD na Trgu Nicotina. V bistvu zaporni nalogi in utemeljitve so sestavljene po istem kalupu kot zaporni nalogi za Negrija, Scalzoneja, Piperna in druge in le težko bi ne priprili oporekaju Virna, Castellana in Maesana, da niso utemeljeni.

Skoraj istočasno kot Sica in Impostima v Rimu je tudi namestnik genovskega državnega pravdnika dr. Marcheselli zaslišal v Genovi domnevne teroriste Mario Rossi, Franca Riccijo in Nunzia Emma-nuella. Vsi trije so zavrnili obtožbo članstva v RB ter sodelovanja pri krizi ropov. Čeprav je bil njihov samozagovornik šibek — je pojezde deli sodnik — njemu v izjavi, nato pa končno formaliziral preiskavo.

Kot gre v okviru protiterorističnih akcij omeniti še kipo hišnih preiskav, ki so jih opravili »anti Digosa« v Bologni na ukaz milanskega sodstva. Preiskovalci so izročili približno dvajset sodnih sporočil, od teh so pet izročili uslužbenec tovarne Ducati, naslovniki o-stalih pa niso znani. (vt)

mnenje Združena Evropa? Vse po starem!

Včeraj so se v Luksemburgu zbrali zunanji ministri devetih držav Evropske gospodarske skupnosti. Na dnevnem redu je bila seveda sporeda dela evropskega sveta, ki se bo sestel v Strasbourgu 21. in 22. junija. Na dnevi red te razsedanja so med drugim vključili tudi naslednja vprašanja: rezultati in perspektive prvih neposrednih volitev evropskega parlamenta, gospodarsko in družbeno stanje v EGS, ocena posledic evropskega denarnega sistema, vprašanje energije in storilne posle-

dice v zvezi z dobavo petroleja, skladnost gospodarskih sistemov držav članic, družbena vprašanja. V Evropi (predvsem vprašanje brezposelnosti), gospodarske perspektive držav deveterice in prihodnje desetletje in razuma država vprašanja, med katerimi verjetno tudi trgovinski odnosi med EGS in Jugo-slovinsko.

Ta sestanek je dejansko hladna prba za vse tiste, ki so se nadejali, da bo evropski parlament vendarle nekaj pomenil. Zunanji ministri devetih držav so na dan po volitvah

minimogrede sestavili dnevni red zasedanja, ki bo po pomenu verjetno predsedilo dejavnosti evropskega parlamenta v vseh prihodnjih pet letih. To zasedanje sveto bo še pred prvo sejo novoizvoljenega parlamenta.

Res je, da gre za njuna in pereča vprašanja, vendar pa mora neposredno izvoljeni parlament kljub vsemu nekaj pomeniti, vsaj na politični ravni, če že ne more skleniti o usmerjanju poslovanja evropske skupnosti. Morda bi le kazalo, da vlade devetih držav počakale

vsaj na prvo

PO OBJAVI URADNIH REZULTATOV NEDELJSKIH VOLITEV

NEJASEN POLOŽAJ GLEDE MOŽNOSTI IZVOLITVE TRŽAČANA V STRASBOURG

Demokristjan Modiano ter «melonarja» Cecovini in Giuricin bi si v primeru odstopov ali ugodnih izbir med volilnimi okrožji lahko zagotovili sedež v evropskem parlamentu

Uradna objava rezultatov in številna preferenca nedeljskih evropskih volitev ni prinesla dokončnega odgovora na vprašanje, ali bo kdo od tržaških kandidatov lahko sedel v parlamentu v Strasbourgu. Še najbolj konkretno možnost ima v sedanjem trenutku demokristjan Marcello Modiano, ki se je z 69.702 preferencami uvrstil na sedmo mesto v severovzhodnem volilnem okrožju. KD si je tu priporila sedem poslanskih mest, od katerih pa bo eno pripadlo predstavniku Južnih Tirolcev Dal Sasso. Modiano je torej pravi neizvoljeni kandidat, morebiten odstop enega od izvoljenih pa bi mu odprl možnost dostopa v evropsko skupščino.

To možnost poudarja tudi krajevno vodstvo KD, ki je neuradno namignilo na morebiten odstop prvega na kandidatski listi, predsednika KD Flaminia Piccolija. Ni namreč izključeno — to bo namreč odvisno od razvoja političnega položaja v Rimu — da bi Piccoli vstopil v novo vlado, v tem primeru pa bi se odredel sedež v Strasbourgu, ki bi tako pripadel Modianu.

Tržaški župan Cecovini pa je pri neizvoljenosti na listi PLI v našem okrožju. Kot smo že včeraj poročali, je bil v našem okrožju izvoljen članikar in pisatelj Enzo Betizza, ki pa je bil istočasno izvoljen tudi v severovzhodnem okrožju. Vse državno vodstvo PLI bo moralo sedaj odločiti, ali naj Betizza optira za severovzhodno okrožje, s čimer bi bil v Strasbourgu izvoljen prvi od neizvoljenih v severovzhodnem okrožju, in sicer industrijec Boroli, ali pa naj se odloči za severozahodno okrožje, v tem primeru pa bi si župan Cecovini utrpel pot do Strasbourga. Krajevno vodstvo PLI je na pritisk «melonarjev» pozvalo vsedrjavno vodstvo stranke, naj o možnosti Cecovinijevo izvolitve, za sedaj pa še ni mogoče predvideti.

Nekaj hipotez o volilnih rezultatih

Kako so se na parlamentarnih volitvah 3. in 4. junija in na evropskih volitvah 10. junija opredeljevali slovenski volivci? Kako so s svojim zadržanjem prispevali k premikom, ki smo jim bili priča v zadnjih dveh tednih? Da bi dali zanesljiv odgovor na ta zanimiva vprašanja, bi bila potrebna podrobna analiza in primerjava, ki pa je po nekdanjem posvemu nemogoče glede na dejstvo, da je nemogoče ločevati italijanske od slovenskih glasov, ker praktično ni volilšč, ki bi bila stodoletno slovenska ali stodoletno italijanska.

Ob pregledovanju volilnih rezultatov v nekaterih slovenskih vaseh, kjer je znano, da je odstotek volivcev italijanske narodnosti zelo majhen, pa je vendarle mogoče potegniti nekatere zaključke, ali vsaj postaviti nekatere hipoteze, ki bi jih bilo treba z znanstvenim postopkom preveriti.

Prva ugotovitev je lahko ta, da slovenski volivci niso dali svojega glasu Listi za Trst. Nosa poslanka Gruber Benconca se sicer hvali, da so tudi Kraševci glasovali zanjo, pri tem pa se opira na dejstvo, da je za senat kandidirala v drugem volilnem okrožju, ki zajema predel mesta in okolice. Toda če pogledamo rezultate LP v nekaterih slovenskih vaseh, lahko ugotovimo dve stvari: prvič, da je lista prejela neznamno število glasov, drugič pa, da je to število ostalo nespremenljivo v primeru z lanskim upravnimi volitvami, ali pa celo nazadovalo. Glede na splošni trend, po katerem je lista napredovala za okrog pet odstotkov, lahko pridemo do zaključka, da stagniranje ali padeč melonarskih glasov v pretežno slovenskih krajih pomeni, da se tu ti tisti redki slovenski volivci, ki so pred enim letom zaupali svoj glas listi, tokrat premislili in odrekli podporo formaciji, ki se je še posebej v zadnjem letu izkazala za izrazito protislovensko.

Druga hipoteza, ki jo lahko postavimo glede parlamentarnih volitev, je, da so slovenski volivci bistveno prispevali k delnemu uspehu KPI, ki je nekoliko nadoknadila izgube iz pred dvanajstih mesecev. Iz povrsnega pregleda rezultatov namreč izhaja, da je Furiansko gibanje, v katerem so tokrat nastopili tudi kandidati Slovenske skupnosti izvoljeno v primeru z lanskim delnim volitvami okrog dva tisoč glasov, ki so po vsej verjetnosti šli v dobrini mori prav komunistični partiji, ki je med drugim edina zagotavljala izvolitev slovenskega predstavnika v rimski parlament.

Tretja hipoteza, ki jo lahko postavimo, zadeva evropske volitve, in znaten uspeh, ki je na njih doživel socialistična stranka. Tu ni mogoče preveriti, koliko slovenskih volivcev je glasovalo za Union Valdôtaine, ki je prejela sicer več glasov kot Furiansko gibanje in eden prej, čemur so po eni strani pripisali Marchesichievi neodvisnost, po drugi pa tudi manjše formacije, od «mitteleuropejcev» do Istranov. Pač pa je KPI nekoliko nazadovala (za 0,8 odst.), v primeru s parlamentarnimi volitvami. Hipoteza, ki jo bo treba z znanstvenimi metodami preveriti, je, da je del slovenskih volivcev KPI in SSK glasoval za socialiste, ker se niso strinjali z nekaterimi izbirami — glede zavezanosti in kandidatur — obeh omenjenih strank. Število preferenc, ki jih je prejel slovenski kandidat na listi PSI Pirjevec, bi to domnevo vsaj delno potrjevalo.

kako se bo osrednje vodstvo liberalne stranke ravnilo. Nekaj možnosti izvolitve naj bi imel tudi drugi predstavnik Liste za Trst, bivši podžupan Giuricin, ki je kandidiral na radikalni listi. V našem volilnem okrožju je bil za radikalno stranko izvoljen Marco Pannella, ki pa je bil istočasno izvoljen še v dveh drugih okrožjih. Tudi prvi neizvoljeni v našem okrožju, pisatelj Leonardo Sciascia, je bil prav tako prvi neizvoljeni v enem okrožju, isto velja za drugo neizvoljeno, Emmo Bonino. Ko bi vsi ti optirali za druga volilna okrožja, bi se Giuricinu odprla neslutena perspektiva, da se pribori do sedeža v Strasbourgu.

Položaj je torej še vedno zelo nejasen. Glede Cecovinija in Giuricina bi moral sklep pasti že na teden, za Modiana pa bo vse odvisno od razvoja dogodkov v Rimu.

Okrnjena dejavnost v sanatoriju INAM?

Pred dnevi je bila izredna seja pokrajnškega odbora zavoda za bolezensko zavarovanje INAM, h kateri so bili povabljeni tudi predstavniki sindikatov CGIL, CISL in UIL. Proučili so položaj kirurškega sanatorija, ki ga vzdržuje omenjeni zavod, in to v luči glasov, po katerih naj bi sanatoriju grozila nevarnost okrnitve dejavnosti oz. morda celo njegovega zaprtja.

Soglasno sta bili naglasni koristnosti in učinkovitosti zdravstvenega zavoda, tako še posebno nasproti skromnejšim silejem prebivalstva, ki se v njem lahko zdravijo brez posebnih stroškov, obenem pa volja, da se prepreči katera koli pobuda, ki bi sanatoriju škodovala. Tako pokrajinski odbor kakor sindikalisti so zahtevali čimprejšnji sestanek s predsednikom deželnega odbora in deželnim odborom za higieno in zdravstvo, da se problem dokončno razčisti.

Bolezni na dihalih v nevarnem porastu

Zadnja leta se v Italiji čedalje bolj množijo bolezni na dihalnih organih, kot sta zlasti kronični bronhitis in astma. Pojav je posebno zabriljoč v delu Furlaniji — Juljski krajini, ki sodi med vsemi italijanskimi deželami na prvo mesto.

MED SREČANJEM S PREDSTAVNIKI TISKA V TRSTU

Zahvala gen. konzula SFRJ Cigoja za pomoč prebivalstvu Črne gore

Posebej se je zahvalil Primorskemu dnevniku za njegovo solidarnostno akcijo, deželi za njen prispevek, ustanovam, podjetjem in vsem darovalcem

Prijateljsko srečanje, na katero je povabil predstavnike sredstev množičnega obveščanja v Trstu, je nudilo generalnemu konzulu SFRJ v Trstu Stefanu Cigoju priložnost, da se je z iskrenimi in občutenimi besedami zahvalil v imenu konzulata, v imenu Jugoslavije ter prizadelega prebivalstva za pomoč, ki so jo razne ustanove, podjetja in posamezniki dali Črni gori ob katastrofalnem potresu. Pri tem je še posebej izrek zahvalo in prijaznost najbolj zgornjih in najlepših dokazov globokih čustev človeške solidarnosti slovenskega in italijanskega prebivalstva na Tržaškem, Goriskem in v Furlaniji.

Generalni konzul Cigoj je med navajanjem podatkov o pomoči, ki je bila zbrana v okviru nabirke Primorskega dnevnika ali nakazana na ustrezni tekoči račun gen. konzulata, dejal, da je dežela Furlanija-Juljska krajina dolžila velik delni znesek za pomoč Črni gori, ki bi nakazal takoj, ko bo deželni svet sprejel v ta namen potreben zakon. Prav tako je gen. konzul Cigoj omenil številne in občutne izraze solidarnosti, ki jih je prejel konzulat v dneh neposredno po potresu, v katerih so se ljudje spominjali pomoči, ki so jo Slovenija, Jugoslavija in posamezni državljani nudili Furlaniji, ko jo je prizadela podobna potresna ujma.

Zbrana sredstva bodo — je zagotovil gen. konzul Cigoj — v spoznanju, da deželo in drugi darovalci ter seveda s predstavniki v Črni gori uporabljajo tako, da bo pomoč iz naše dežele pršla do vidnega in konkretnega izraza v obliki kakšne šole, vrta ali druge socialne ustanove. Zahvalo za pomoč je gen. konzul Cigoj povezal tudi z ugotovitvami o prijateljskem med sosednima državama in sodelovanju med njima na mnogih področjih skupnih interesov, ki jih poraja in razvija odprtost in izrazil željo, da bi sredstva množičnega obveščanja bila tudi v bodoče angažirana v poglavlju tečaj prijateljstva in vsestranskega sodelovanja.

Generalnemu konzulu Cigoju se je za njegove besede prijazno tisku za zavzeto poročanje o potresni katastrofi v Črni gori in prebivalstvu naše dežele za njegovo solidarnost s prizadetim prebivalstvom, zahvalil predsednik deželnega združenja in vinarjev Danilo Soli, v imenu Pri-

sto tako po številu teh obolenj kakor po umrljivosti zaradi njih.

Položaj je toliko kočljivši zaradi pomanjkanja specializiranih sredstev za zdravljenje dihalnih obolenj oziroma zaradi prenikajočega števila specializiranih zdravnikov v bolnišnicah. V tej luči zadobiva vse globlji pomen služba za rehabilitacijo dihalnih organov.

Deželno tajništvo italijanskega združenja terapistov takšne rehabilitacije prireja s sodelovanjem bolnišnice za pljučne bolezni S. Santorini pod Opčinami in pod vodstvom primarija tečaj sanatorija prof. Sergia Sabicha tečaj tehnično-znanstvene ašurne narave. Teoretični del tečaja bo 16. in 17. t.m. v konferenčni dvorani tržaške splošne bolnišnice v Stuparicchevi ulici 1, praktični del pa od 21. do 24. t.m. v omenjenem sanatoriju.

MED VČERAŠNJIM SREČANJEM NA DEŽELI

Obveza parlamentarcev naše dežele da nastopijo za rešitev zadeve SRT

Brzojavki Andreottiju ter ministru Pandolfiju naj posredujejo pri zavodu ICIPU

Se bo križev pot več sto delavcev bivše steklarne Vetrobel že enkrat končal? Vprašanje ostaja še naprej odprto, medtem pa je bil včeraj storjen nov korak naprej na poti reševanja tega problema, ki se vleče že leta, saj je delavstvo bivše steklarne že celih petdeset mesecev v dopolnilni blaginji, kar je stalo skupnost že več milijard lir. Na sedežu deželnega odbora sta se namreč včeraj deželni predsednik Comelli in odbornik za industrijo Rinaldi sestala z novizvoljenimi parlamentarci naše dežele. Srečanja, na katerem so poleg vprašanja bivše steklarne, oziroma podjetja SIRT, razpravljali o drugih perečih problemih deželnega značaja, zlasti o problemih, ki zadevajo potresno območje ter obnovi prizadetih krajev, so se udeležili državni podprednik Santuz, senatorji Bacicchi, Boarchia, Jelka Gerbec, Giust, Lepre in Tonutti ter poslanci Baracetti, Cufaro, Colomba, Fioret, Fortuna, Gruber-Benco, Migliorini, Piccoli in Tombesi.

Parlamentarci so skupaj z deželnimi predstavnikoma pretehtali zadevo steklarne Vetrobel, ki naj bi jo preuredili v sodobno jeklarno. Presnova podjetja bi se morala zedavaj urediti, vendar se je vselej že zataknilo. Zanj oviro je v bistvu postavil upravnisti kreditnega zavoda ICIPU, ki daje posojila tako imenovanim podjetjem javne koristi in ki je odložilo izvajanje sklepa o finaniranju tega načrta, ki predvideva izdelek 50 milijard in 800 milijonov lir in ki sta ga že odobrila tako odbor za izvajanje zakona 675, kakor tudi ministrski odbor za načrtovanje. Glavna naloga je torej v tej fazi doseči od zavoda ICIPU, da pospeši postopek za dodelitev ustreznega posojila in o tem se včeraj z brzojavko seznanili tako ministrskega predsednika Andreottija, kot zakladnega ministra Pandolfija ter ju omenjenim kreditnim zavodom.

Med včerajšnjim srečanjem so se tudi dogovorili, da bodo deželni parlamentarci, zlasti tisti, ki so bili izvoljeni v tržaškem volilnem okrožju, nastopili v Rimu v prihodnjih dneh.

DELOVANJE DEŽELNIH ORGANOV
Odobren zakonski osnutek za šolske gradnje

Deželni svet se bo verjetno zopet sestel 20. junija. Medtem pa so sestajajo razne komisije. Danes se bo sestala 6. komisija, da bi proučila zakonski osnutek za ponovno finaniranje gradnje in posodobitve bolnišničnih centrov ter za rehabilitacijo handikapirancev; jutri pa se bo sestala 2. komisija, pristojna za kmečke probleme in za razpravljal o zakonskem osnutku, ki zade-

KMEČKA ZVEZA ORGANIZIRALA S SODELOVANJEM ZAHOD. RAJONSKEGA SVETA javni sestanek, ki bo danes, 13. t.m., ob 20.30 v Ljudskem domu v Križu, z namenom, da seznanji krajevno prebivalstvo z načrtom, ki ga je pripravila tržaška občinska uprava v zvezi z ureditvijo prometne in poljskih cestih in nekaterih javnih potreb. Podrobno obrazložitev omenjenega načrta bo podal predsednik rajonskega sveta Slavko Štoka. Zaradi izredne važnosti argumenta, ki zahteva nujno prisotnost krajevnih kmetovalcev in lastnikov zemljišč, računamo na polnoštevilno udeležbo prizadetih.

Tajništvo KZ

Mladina in evropske volitve

Volitve v evropski parlament so mogoče, ne moremo pa trditi, da so naša dežela, da imamo se rešile naše dvome, da imamo se rešile jasnejšo sliko, kakšna naj bi bila pravzaprav bodočnost združenja Evrope. Iteklja bi, da čeprav so se italijanski volivci v primeru z drugimi množično udeležili nedeljskih volitev, je vprašanje združenja devetih evropskih držav še zelo, zelo daleč od naših vsakdanjih problemov. Tudi mladi, ki so navadno najbolj željni napredka in so tudi v najbolj kritičnih trenutkih prepričani, da se da še vedno nekaj spreminiti in rešiti položaj, so tokrat šli na volišča z dokaj zalogočasnimi obrazy, bolj iz navede kot iz narduščenja. «Združena Evropa me spominja na šolske naloge in na tiste smešne natečaje za dijakne in študente,» je pripomnil neko dekle, ko smo jo vprašali, kakšni so njeni vtisi ob rezultatih nedeljskih volitev.

O tem, kaj mislijo o združenju Evrope ter o njeni vlogi in bodočem razvoju, smo se pogovorili še z drugimi mladimi volilci. Poglejmo, kaj pravijo.

NATAŠA: «Šla sem volit, ker je to moja dolžnost. Pojem združene Evrope mi vsekakor ni preveč jasn, ne vidim, kako bodo države, ki so si politično in gospodarsko tako različne, utegnile, mimo skri si interesov, uskladiti svojo politiko in svoje potrebe. Poleg tega ne vem, ali bo Italija imela od te združitve kakšne koristi.»

MILKO: «Na volišča smo šli vsi le iz navade in nič drugega. Mislim da smo s problemom združenja Evrope vse premalo seznanjeni, da ga ne čutimo. Poleg tega se ne strinjam s tistimi, ki pravijo da se moramo Slovenci kot manjšina povezati s skupinami, katerih politična linija je precej nejasna. Mislim, da moramo tudi mi, kot narodnostna skupnost reševati skupno z italijanskimi sodržavljanji socialne in gospodarske probleme, ki trenutno tarejo državo.»

DUSKO: «Šli sem volit, a v prečiščanju, da to nič ne pomaga. Vse bo ostalo isto kot prej. Po mojem je pojem združene Evrope zasnovan le na ekonomskih interesih, to je združevanje velikih izmenjavnega

gospodarskega sistema, ki pa bo natelet na velike težave. Politični sistemi devetih držav članic so namreč zelo različni, posebno političnega položaja v Italiji ne moremo primerjati s položajem v ostalih državah. Vzemimo npr. vlogi KPI v devetih državah EGS: v Italiji je stranka zelo močna, v Nemčiji je skoro v ilegali, v Franciji je njeno politično stališče zelo veliko bolj konservativno... Zelo težko bodo te države našle skupno pot.»

ELEONORA: «Zadovoljna sem, da se nimam osemnajst let. Zelo težko bi se podala na volišče, saj imam glede EGS zelo nejasne pojme, glede tega vprašanja je v moji glavi tabula rasa.»

MAJDA: «Jaz sem čutila dolžnost, da sem šla na volišče, vendar večina mladih ljudi ni čutila. Razočarala me je tudi nizka udeležba ostalih evropskih volivcev, tudi Italijani so šli volit bolj iz navade. Da ne govorimo o velikem razočaranju, ki ga zame predstavljajo izidi teh volitev.»

VČERAJ V GALLUSOVI DVORANI NA SEDEŽU GM

Zaključni nastop gojencev oddelka za staro glasbo

Izvedli so 20 skladb 17 skladateljev iz 15. do 18. stoletja

Antična glasba je včeraj s svojimi včasih lagodnimi in včasih razposajenimi zvoki prežela Gallusovo dvorano na sedežu Glasbene matice v Trstu. Njeni občutljivi izvajalci so bili gojenci oddelka za staro glasbo pri Glasbeni matici, ki so s svojim zaključnim nastopom posebej zadovoljili številne poslušalce.

Z včerajšnjim nastopom se je praktično zaključila prva sezona pred kratkim ustanovljenega oddelka za staro glasbo, ki ga vodi prof. Miloš Pahor in prof. Dina Slama. Že v prvem letu svojega obstoja je oddelk izpolnil zadane si naloge, saj je privabil desetinno gojencev, da se je spoprijela s študiranjem in izvajanjem tovrstne glasbe, privedel pa je tudi ciklus predavanj o stari glasbi in jo tako približal tudi ostalim poslušalcem.

Včerajšnji nastop je izvenel kot prava himna glasbi, ki so jo izvajali po Evropi med 15. in 18. stoletjem, saj so nas gojenci prek svojih instrumentov prave ponesli v tedanji svet poznega fevdalizma, renesanse in baroka. S kljunastimi flautami, petjem, čembalo so ustvarili pravočasno vzdušje, ki je vladalo takrat v gradovih premožnih graščakov, med pojedini, razkošnimi plesi in tudi v krčmah. Skupno so izvedli 20 skladb 17 skladateljev, izmed katerih je tudi nekaj še neznanih. Vse skladbe je občinstvo nagradilo z aplavzom, med tistimi, ki so poželi največ uspeha, pa bi omenili pavano «La Bataille» neznane avtorja, med katero sta mala Irena Pahor in Mitja Hmeljak nakazala nekaj plesnih korakov in elementov iz tedanje dobe in skupinsko izvedbo skladbe za kljunaste flaute, čembalo in petje «Aure volanti» Francesca Caccinija.

Pohvalo pa zaslužijo vsi včerajšnji nastopajoči, ki so bili: Kristina Hmeljak (kljunasta flauta, mali boben, petje), Mitja Hmeljak (ples in petje), Nives Košuta (kljunasta flauta, petje in violina), Irena Pahor (mali boben, petje, ples in kljunasta flauta), David Pupulin (kljunasta flauta in petje), Erika Slama (kljunasta flauta, petje in prečna flauta), Simona Štokar (kljunasta flauta, petje in violončelo) in Katja Stoper (petje). Še posebna pohvala pa naj gre obema pedagogoma, Milošu Pahorju in Dini Slami, ki sta izučila gojence in jih včeraj tudi spremljala na kljunasto in prečno flauto ter na čembalo.

Pohvalo pa zaslužijo vsi včerajšnji nastopajoči, ki so bili: Kristina Hmeljak (kljunasta flauta, mali boben, petje), Mitja Hmeljak (ples in petje), Nives Košuta (kljunasta flauta, petje in violina), Irena Pahor (mali boben, petje, ples in kljunasta flauta), David Pupulin (kljunasta flauta in petje), Erika Slama (kljunasta flauta, petje in prečna flauta), Simona Štokar (kljunasta flauta, petje in violončelo) in Katja Stoper (petje). Še posebna pohvala pa naj gre obema pedagogoma, Milošu Pahorju in Dini Slami, ki sta izučila gojence in jih včeraj tudi spremljala na kljunasto in prečno flauto ter na čembalo.

Natečaj za ravnateljska mesta na višjih šolah

Ministrstvo za šolstvo je razpisalo natečaj za dodelitev 283 mest ravnatelja višjih srednjih šol, in sicer za 65 mest ravnatelja na klasičnih licejih, 100 mest na znanstvenih licejih in 58 na učiteljskih. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 24. junija.

Jutri koncert renesančne glasbe

Jutri, 14. t.m., ob 20. uri, bo v dvorani «Rinione Adriatica di Si-

V VZDUŠJU NOVE NAPETOSTI PO VOLITVAH Z OGNJEM NAD SEDEŽA RAI IN PLI V MILJAH

Manifestacija melonarjev, ki zahtevajo od PLI, naj omogoči Cecoviniju izvolitev v evropski parlament

Volitve so tokrat privedle do nekaj nenavadnih in čudnih reakcij ter ustvarile vzdušje, ki ga v Trstu še ni bilo. Melonarske kroge je nekoliko zajela prava histerija in sami ne vedo, kako bi okrog svojega volilnega uspeha zgradili nekaj cirkuškega in komedijskega, kar bi jim pomagalo da bi se na prejšnji državi sveže med delom tržaškega prebivalstva tiste parole, na katere se je marsikdo upel kot na limanice. V ta okvir spada groteskna izletniška pobuda melonarske liste. Za 19. junij so namreč napovedali izlet ali epohod na Rim, da bi pospremili na njeni prvi parlamentarni poti novoizvoljeno poslanko Aurelio Gruber-Bencovo. In v ta okvir spada tudi farsa postopanja na Goldonijevem trgu pred sedežem liberalne stranke, zahtevajo od leta, naj kakor koli omogoči liberal-melonarju Cecoviniju, da bi stopil v evropski parlament. To bi bila kajpada edinstvena priložnost tudi za organiziran izlet v Strasbourgu.

V to vzdušje ustvarjenega napetosti se je prejšnjo noč vrnil še dvojni zaigalni atentat. Neznanci so namreč zagnali zaigalno bombo proti vходу urada za abnoma RAI v UL. Giustiniano ter polji z bencinom in prižgali ogenj pred vrati sedeža liberalne stranke na Nabrežju Nazario Sauro v Miljah. V obeh primerih je bila škoda minimalna, vendar ostaja gesta, ki priliha novo olje na ogenj politične napetosti v našem mestu.

Nevarna vožnja z motornimi kolesi

V zadnjem času ne mine dan, ne da bi zabeležili vrsto prometnih nesreč, katerih protagonisti so motorna kolesa. Včeraj se je prva pripetila ob 16. uri na križišču UL Roma in Galati. Fiat 128, ki ga je proti Nabrežju vozil 44-letni Claudio Ferroglio s Trga trst in Rivi 3, je na križišču izsili prednost in treščil v suzuki, na katerem sta se 19-letni Roma proti Korzu Italia peljala 19-letni Fabio Valentini iz UL. Aquileia 14 in na adnjem sedežu 18-letna Fulvia Ugo s Furlanske ceste 58. Mladenšč se bo moral zaradi zloma leve rame zdraviti 40 dni na ortopedskem oddelku tržaške bolnišnice.

Če voznik suzuzulja ne nosi nobene krivde pri prvi nesreči, pa nosi za drugo nesrečo vso krivdo 20-letni motorist Antonino Martelli iz UL. Loecchi 50. Fant je ob 20.30 vozil vespo skozi križišče UL Battisti in UL Polonio, proti Sv. Ivanu kar z rdečim senfomfrem. Treščil je v fiat 131 40-letnega G. Barbaricha iz UL. Rebec 9, ki je iz UL Polonio zavozil na UL Battisti. Pri nesreči je jo skupila komada 15-letna sopotnica Donatella Brandi iz Drevedora XX. septembra 68, ki je utrpela vrsto poškodb, zaradi katerih se bo morala zdraviti od 20 do 30 dni.

Nepazljivost je botrovala tudi najhujši sinocni nesreči, ki se je pripetila malo pred 21. uro na obalni cesti pod Križem. V bližini naravnega predora je 17-letni Sergio Testa (Campanelle 168) izgubil nadzorstvo nad vespo 125, ki jo je upravljal v smeri proti Sesslanju. Skuter je zavozil na desno in treščil v skale ob cesti. Tudi pri tej nesreči se je hujše poškodovala sopotnica, 18-letna Roberta Buttiglione iz UL. Montebello 17, ki si je zlomila desno koleno. Okrevala bo v 30 do 40 dneh, medtem ko so vozniku v bolnišnici nudili le prvo pomoč.

DRUGE VESTI NA ZADNJI STRANI

ZA ČASA OLIMPIJSKIH IGER

Številna potovanja v Sovjetsko zvezo

Center za kulturne stike s tujino, skupno s krožkom pristanških delavcev ARCI, organizira ob priliki olimpijskih športnih iger, ki bodo v Moskvi prihodnje leto od 12. junija do 12. avgusta, razna potovanja v Sovjetsko zvezo. Zato obe organizaciji že vnaprej sprejemata prijave, obenem pa nudita ustrezne informacije. Na razplogo je osem programov, ki se nanašajo na potovanja v Moskvo, Leningrad, Sovjetsko srednjo Azijo, kavkasko in baltične republike, Sibirijo, Kijev, Minsk in Tallin. Potovanja trajajo od pet do šestnajst dni, programi pa obsegajo obisk umetniških razstav, športnih in kulturnih manifestacij in turističnih programov.

Z ozirom na dejstvo, da vlada za olimpijske igre izredno zanimanje in da so možnosti vpisane omejene, naj se zainteresirani do 10. avgusta 1979 obrnejo na Združenje Italia - ZSSR, UL Torrebiana 13, tel. 60-158, vsak delavnik od 18. do 20. ure, razen ob sobotah, ali na krožek pristanških delavcev ARCI, Trg Duca degli Abruzzi 3, tel. 30-015. Omenjeni urad je odprt ob ponedeljkih, središčah in petkih od 9. do 11. ure.

Predstavitve nove knjige o odpornstvu

V knjigarni Utopia 3 (UL del Bo-sco 50) bodo drvi ob 21. uri predstavili najnovejšo knjigo deželnega inštituta za proučevanje zgodovine osvobodilnega gibanja v Furlaniji-Juljski krajini z naslovom «Odpornštvo v Furlaniji in Juljski krajini — bibliografski vodič». Navzoči bodo Luigi Ganapini s tržaške univerze, Boris Gombac z ljubljanskega inštituta za zgodovino delavskega gibanja in skrbnici Silvia Bon Gherardi ter Adriana Petronio.

ZANIMIVA POBUDA RAJONSKE KNJIZNICE V PODLONJERJU

SPOZNAVAJMO OKOLJE V KATEREM PREBIVAMO

K raziskavi o značilnostih tega mestnega predela lahko pristopi vsakdo - Razstavo izdelkov odprejo 23. junija

Spoznavati sami sebe, svojo zgodovino in običaje je zelo važno, ne sme pa ostati zgolj pri nabiranju znanja, to je pri pasivnem sprejemanju nečesa; «vedeti» pomeni biti neodvisni, pomeni bogatiti lastno osebnost z novim, ne da bi hkrati zapostavljali vrednote ter načela, v katere trdno verujemo. To pa obenem pomeni spoznati značilnosti kraja, v katerem živimo, dometi, kakšno je okolje in kdo vse v njem biva.

Nelahka naloga in vendar še kako potrebna. Loti se je je upravljalni odbor rajonske knjižnice v Podlonjerju z razpisom raziskave o vsem, kar utegne ustvariti čim boljše podobo okolja in stvarnosti, ki sta značilna za Podlonjer, Lonjer in Sv. Ivan. K raziskavi va bi knjižnica vsakogar, od preproste občane pa do arhitekta, urbanista, slikarja, fotografa, sociologa, pisatelja, glasbenika, pesnika ter igralca, ki naj svoj pristop k temi oziroma lastne predloge strni jo na dveh tipičnih straneh.

Izdelke naj udeleženci raziskave izročijo v podlonjerskem Ljudskem domu (UL Massaccio 24) najpozneje prihodnjo nedeljo, 17. junija, kajti njihova razstava se bo začela ob 18. uri dne 23. junija na svetovitem Trgu Gioberti. Pri svojem raziskovalnem delu se lahko koristijo z nalasč za to pripravljenim lepakom, kakršni so na voljo zainteresirano ravno tako v Ljudskem domu.

Drugi nastop gojencev GM iz Nabrezine

Tudi drugi nastop gojencev posebej Glasbene matice iz Nabrezine je potrdil, da se mladi še nimajo za tako glasbo, ki ji pravimo resna glasba, saj je na ponedeljkovi produkciji v posrednih dvorani Igo Gruden v Nabrezini bilo na sporedu 22 točk, ki so jih izvajali mladi glasbeniki. Najprej so nastopili mladi s pripravnice in iz njih razvedro, nato pa starejši izvajalci. Ker je bilo teh na ponedeljkovi produkciji več, bi lahko rekli, da je bila produkcija sama že tako zanimiva, tako da je bila tudi v ponedeljek nabrežinska dvorana nabiti polna. Od starejših gojencev so nastopili: na violončelo Peter Filipič (pri klavirju ga je spremljala Vera Kukanja), na harmoniko Irena Tavcar, na klavir Katerina Tabaj in Rosanda Kralj. Še poseben aplavz je od publike izzvala zadnja točka sporeda, ki je nastopil godalni kvartet z Goriskega.

T. R.

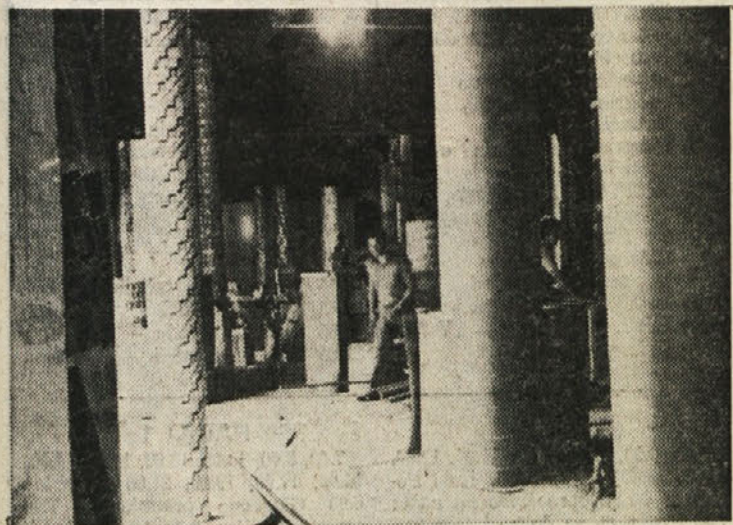
Drevi v Cappelli Underground «Strah» - film režiserja Matjaža Klopčiča

Drevi ob 19.30 bodo v Cappelli Underground, UL Franca 17, zavrti film «Strah» režiserja Matjaža Klopčiča. Avtor

PRIPRAVE NA VELESEJEM

Prihodno soboto, 16. junija, se začne na razstavišču pri Montebelu 31. tržaški mednarodni vzorčni velesejem. Na sliki vidimo notranjost jugoslovanske paviljona v Palaci narodov, ki ga pripravljajo Graficenter. V njem bo razstavljalo 40 podjetij, ki bodo prikazovala vsakovrstne industrijske izdelke in turistične zanimivosti Jugoslavije. Sežansko podjetje Timav na opremlja lastni gastronomski paviljon. Dan Jugoslavije bo 20. junija

Tudi v avstrijskem paviljonu, ravno tako v Palaci narodov, tečejo priprave. Kakor je razvidno s slike, bo letošnja razstava slonela na vsestranski uporabnosti papirja

Kino

Ariston Ob 18.00 in ob 21.15 na prostem «L'uomo di marmo». Režija Andrey Wajda.
Ritz 17.45 «L'ultimo guappo». Mario Merola. Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.
Eden 18.00 «I porno giochi». Claudine Beccarie, Jean Luisi. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Grattacielo 17.00-22.00 «La donna della calda terra». Laura Jensen. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Excelsior 17.30 «Arancia meccanica». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Fenice 17.00 «Exhibition strikes». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Mignon 16.00-22.00 «Alimentari ci arrabbiamo». Terrence Hill, Bud Spencer. Barvni film.
Filodrammatico 15.30-22.00 «Morbido orientale». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Cristallo 18.00-21.00 «Questa terra è la mia terra». David Carradine, Melinda Dillon. Barvni film.
Moderno 16.30 «Un dollaro bucatto». Giuliano Gemma. Barvni film.
Aurora 17.00 «La notte dei mille gatti». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Capitol 17.00 «Afrika erotica». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 16.30 «La via della droga». Fabio Testi, Davide Hemmings. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Razstave

V galeriji Rossoni so sinoči odprli kolektivno razstavo slik in gravur, ki so jih izdelali udeleženci tečaja Deželnega umetnostnega združenja. Razstava bo odprta do 20. junija.

V občinski umetnostni galeriji so odprli razstavo del umetnice Olivie Süss. Razstava bo odprta še jutri, 14. junija.

V prostorih tržaškega Slovenskega kluba v Ul. sv. Frančiška 20 razstavlja svoja dela Silvij Pečarič iz Milja. Razstavo akrilnih slik si lahko ogledate vsak dan v uradnih urah in zvečer od 18. do 22. ure.

Razna obvestila

Vodstvo TPPZ obvešča soliste, recitatorje, zbor in orkester, da bo v petek, 15. t.m., ob 20.30 v prostorih Bazoviškega doma generalna za nastop v soboto, 16. junija 1979, ob 20.30 na festivalu Unità, ki bo na igrišču Valmaura pri Sv. Ani — Trst — Ul. Flavija, in Ul. Domus Civica. Vsi in točno.

V okviru šagre, ki bo v Boljuncu od 23. do 25. junija, prejel PD F. Prešeren in vaška mladina otrošči in mladinski slikarski ex tempore in sicer v nedeljo, 24. junija, ob 9. uri. Vpisovanje do 20. junija vsak dan od 19. do 20. ure v gledališču F. Prešeren. Telefon: 229490.

Šolske vesti

Govorna sora Karel Sirok blagovščina, da bo zaključna sloška masa jutri, 14. junija, ob 9.30. Po masi bo v šoli podeljevanje bralnih značk, ki jih bo podeljeval Slavko Pregelj.

Pripravljalni odbor za poimenovanje barkovlanske osnovne šole po F. S. Finžarju vabi vse domačine na širši sestanek, ki bo v petek, 15. t.m., ob 19.00 v prostorih osnovne šole v Barkovljah — Ul. Cerreto 19. Odbor bo poročal o delovanju in sprejel predloge in smernice za nadaljnje delo.

Mali oglasi

telefon (040) 794672

ODLIČNO ohranjen OM tigrotto 50, generalno obnoven, nosilnost 5 ton, prodam. Informacije po telefonu 068 - 225311 vsak dan od 14.00.

PRODAM prostoro preurejeno stanovanje, Ul. Paduina št. 11, V. nad., tel. 68.961.

PRODAM prostoro preurejeno stanovanje, Ul. Canova št. 13, III. nad., tel. 68.961.

IŠČEM zazidljivo parcelo ali hišo za moj breg. Telefonirati ob delavnikih na št. 794273 Pavlo.

ANTON BANDI, Prebentž 22, je odprl osmiko, kjer toč pristno domače črno in belo vino.

V PARFUMERIJAH - KOZMETIKAH «O» — Općine - tel. 21-20-61, na razpolago odlične kreme za sončenje znane firme «Olga Tschechowa».

STROJNO OBRATNA DELAVNICA v Standeržu išče 15-16. letnega vajenca. Zainteresirani naj se javijo pri Darju Bensi, v Standeržu, Ulica Montasio 8.

PRODAM motocykl «Moto Morini» corsaro c.e. 125 v zelo dobrem stanju za 500.000 lir. Telefonirati na številko 231889 po 15. uri.

MLAJŠA ŽENSKA išče enosobno stanovanje v Trstu ali v bližini okolici za dobo dve let. Ponudbe na tel. 211343.

AMI 8 break oranzne barve — l. 1975, 60.000 km, prodam. Telefon (061) 320792 (Jug.).

TV COLOR posebna ponudba v juniju. Za takojšnje plačilo poseben popust, za plačilo na obroke pa brez obresti. Trgovina COLJA - Kontovel 134, tel. 225-471.

JADRNIČO (manjšo) iščem v najem ali za nakup. Oglasiti se v mizarski delavnici Boris Grilanc — Salež, tel. 229190.

JAVNA USTANOVA išče v najem ali v nakup hišo z vrto in prostorno stanovanje na območju Sv. Jakoba ali štednja v socialno - zdravstvene namene. Ponudbe pod šifro: «Salus».

PEKARNA Legiša Sesljan 41, telefon 209 147 išče vajenca/ko in v poletnem času študenta/ko z voznim dovoljenjem za prevažanje kruha.

GOSTILNA na Krasi išče osebo za pomoč v kuhinji. Nudimo prenočišče. Ponudbe poslati na Primorski dnevnik pod šifro: «Gostilnas».

LEKARNE V OKOLICI Boljuncu: tel. 228 124; Bazovica: tel. 226 165; Općine: tel. 211 001. Prospekt: tel. 225 141. Božje polje: Zgornji: tel. 225 596; Nabrežina: tel. 200 121; Sesljan: tel. 209 197; Zavrje: tel. 213 137; Milje: tel. 271 124.

PO DVEH VOLITVAH V ČASU ENEGA TEDNA

Odstotkovne primerjave izidov italijanskih in evropskih volitev

Napredek PSI za 2,6 in PLI za 2,5 odstotka - Rahlo nazadovanje KPI (-1,1) in KD (-1,4) - Kaj bo SSK ohranila od sedanjih povezav

Včeraj smo zabeležili prvo in najbolj vidno spremembo med italijanskimi in evropskimi volitvami, namreč, da se je v času enega tedna okrepila socialistična stranka. Danes bi hoteli ta podatek podkrepiti s številskimi ter ugotoviti, kakšen trend so zabeležili pri drugih strankah v goriški pokrajini.

Daleč največje priliv glasov za evropske volitve je, kot rečeno, doživel PSI. Stranka je svoje glasove povečala kar za 2,6 odstotka. Za tolikšen napredek ne moremo iskati vzroka v krajevnih razmerah, saj stranka po 3. juniju, ko je doživela občuten padec glasov, sploh ni več prirejala zborovanj in sploh ni objavila nobenega lepaka. Iz tega je mogoče sklepati, da so na usmeritev volivcev vplivali vsedravnji razlogi ter morda pogostoma poudarjena evropska naravnost stranke.

Prav tako visok porast glasov (2,5 odstotka) je doživela liberalna stranka. Vanjo so se stekli glasovi, ki jih je za politične volitve prejela na Goriškem Lista za Trst, prav gotovo pa je svoj delež k uspehu pripisal tudi Enzo Bettiza, ki je bil večkrat na Goriškem ter je kot časniki in senator toliko bolj poznan, ker je v povojnih letih v Gorič tuji živel.

Ob največji stranki, KD in KPI, sta tudi v primerjavi s političnimi volitvami izgubili po nekaj glasov. KD za 1,4 odstotka, KPI pa za 1,1 odstotka. Tudi evropske volitve so pokazale, da volilni zbor obrača hrbet bipolarizmu in da se ozira po manjših laičnih strankah.

Slovenska skupnost (SSK) je v enem tednu izgubila 0,6 odstotka glasov. Tako v povezavi z Furlanskim gibanjem kot v povezavi z evropskimi manjšinami je zabeležila delen uspeh, toda vprašljivo je, če bodo ta zavezanstva za koristila SSK, ko se bo predstavila za upravne in za delovne volitve. Takrat bo po vsej verjetnosti morala računati predvsem na slovenske glasove.

Za 0,4 odstotka so napredovali radikalci, za 0,1 odstotka pa socialni demokrati. Nazadovani so misovci (0,4) in republikanci (0,6). Manjše stranke, kot so DP, PDUP in DN, ki se sčujejo izpod enega odstotka, so doživele malenkostne spremembe.

Komisarska uprava za podjetji SIMO in SALPA

Pokrajinsko tajništvo sindikata kovinarjev — FLM — je v zvezi z imenovanjem komisarja v dveh podjetjih Maraldijske skupine, v tržaški tovarni SIMO in v tovarni SALPA v Bologni, izdalo včeraj dalje tiskovno poročilo, v katerem ugotavlja, da je odločilo ministrstvo za industrijo in trgovino. Sindikati pa istočasno opozarjajo, da je tole osnovno, na podlagi katere bo mogoče v doglednem času vzpostaviti redno proizvodnjo.

NA POBUDO MLAJŠIH AKTIVISTOV

ŠTANDREŽ IN ČIGINJ STA SI VEDNO BLIŽE

Športni srečanja, obisk Tolminskih korit in izmenjava daril - Septembra povratno srečanje

Med Standeržci in prebivalci Čiginje, kraja v občini Tolmin, se čisto tesni prijateljski stiki. Pred dnevi je bila številna skupina standeržcev v gostih pri športnikih in mladincih tega kraja, kjer so se bolje spoznali. Priredili so dve športni tekmi. Obakrat so zmagali domačini, v nogometu z rezultatom 5:1, v balinanju pa 13:1. Prvo srečanje so izkoristili za ogled Tolminskih korit.

Na pikniku so si izmenjali pozdrave in voščila. Miloš Tabaj, predsednik «Juventine», Stano Paulin, predsednik prosvetnega društva «Oton Župančič» ter Giuliana Hastjančič od Mladinskega oddelka, so v svojih pozdravnih besedah poudarili, da bi morali stiki postati čim bolj tesni in trajni in da bi med obema kraji prišlo do pobratenja.

Predstavniki Standeržskega prosvetnega in športnega življenja so domačinom izročili vrč, ki so ga izdelali ob otvoritvi Doma Andreja Budala, ter nekaj brošur objavljenih ob 100-letnici ustanovitve čitalnice v Standeržu. Predstavniki športnega društva «Mengore» iz Čiginje pa so poklonili sliko svojega kraja.

Povratno srečanje bo septembra v Standeržu.

V Sovodnjah so te dni našli približno leto dni starega psa kokerja, rjavkasto - rdečkaste barve z ovratnico in jermenom. Zival je začasno prevzela družina Miletta, Ul. Zara 9, tel. 81124. Lastnik se lahko obrne tudi do društva za zaščito živali, Diazova ulica 1.

POVOZILI SO JO BLIZU DOMA Pridržana prognoza za mlado kolesarko

Huda prometna nesreča se je zgodila včeraj, nekaj minut po 15. uri v Ulici Brigata Trapani, pri Madonini. Žrtve je 11-letno dekletce Serena Margutti, ki so jo že včeraj preprežali na oddelku za oživljanje in intenzivno nego videmske bolnišnice in kjer so ji zdravilni na-

torej polno zaposlitev v obeh podjetjih.

V prihodnjih dneh bo na sedežu sindikata kovinarjev v Tržicu vrsta sestankov, na katerih bodo razpravljali o reorganizaciji proizvodnje, ob upoštevanju novih okoliščin.

Upravo podjetji SALPA in SIMO je ministrstvo poverilo Lucianu Doru, predsedniku družbe Siderexport.

Od 19. junija na razpolago obrazi 101 zavoda INPS

Ravnateljstvo zavoda za socialno skrbstvo sporoča, da bodo v pri-

hodnjih dneh končno začeli izdajati približno 3 milijonom upokojencem obraze št. 101. Upokojenci v goriški pokrajini, tisti, ki pokojnino prejema po pošti, bodo obraze lahko dvignili 19. junija na pristojnem poštnem uradu, kjer prejema tudi nakazila pokojnine. Za zavarovance, ki prejema pokojnino preko banke (razen Banca Nazionale del Lavoro, Credito Italiano in Banco di Santo Spirito) velja, da bodo obrazi na razpolago v bančnih zavodih, od 19. junija dalje. Upokojenci, ki pa se poslužujejo omenjenih treh zavodov, bodo morali obraze 101 dvigniti na sedežu zavoda INPS in to od 20. junija dalje.

ČEZ TEDEN DNI VPISOVANJE V ŠOLO IN VRTEC

Mlademu rodu zagotoviti vzgojo in izobraževanje v materinščini

Letos bo šolski prag na Goriškem prvič prestopilo okrog 120 slovenskih otrok - V jeseni slovenski vrtec v Ronkah

Jeseni, sredi septembra, bo na 100 malčkov prvič prestopilo prag slovenske šole na Goriškem. Te dni so starejši, vzgojitelji in nasloj prijatelji mladine pred odločilnimi izbiri. Od 19. do 6. junija bo namreč vpisovanje otrok v prve razrede osnovne šole, v istem času pa bodo vpisovali tudi v otroške vrte, tako državne, kakor občinske. Vsi skupaj naj bi dali kar 57 prvošolčkov takole porazdeljenih: 7 v Pevm, 10 v Podgori, 14 v Standeržu, 6 v Ul. Forte del Bosco, 8 v Ulici Vittoria Torione in 12 v Ulici Pionieri Veneto. No, seveda je računati tudi z manjšim oisopom, vendar pa je tudi nekaj šolobveznih otrok, ki vrta niso obiskovali. Približno toliko kakor v Gorič je šolobveznih otrok tudi v treh slovenskih občinah na Goriškem, 23 v Sovodnjah, 22 v Dobroberdu in 12 v Steverjanu. Nekaj prirastka bo tudi na Trziškem ter na Krminkem.

Sicer pa se na Trziškem prav z začetkom novega šolskega leta odpirajo nova možnost za slovenske otroke. Po neuradnih vesteh smo izvedeli, da so dokončno urejene vse formalnosti glede odpirja slovenske sekcije vrta v Romanju, Lani, ki ni bilo mogoče zagotoviti rednega delovanja tej sekciji, je kar 27 družin izrazilo željo, da bi svojega otroka prijavile v slovenski vrtec. Kako bo letos? Neodpustljivo bi bilo, da bi si pripravili enkratno priložnost in ne bi zagotovili vsaj minimalnega vpisa.

Se je torej časa za razmislek pred dokončno izbiro, v katero šolo vpisati otroka. Dovolj časa pa je tudi za odkrit pomenek s prijateljem ali sorodnikom, ki je prebrčan, da italijanska šola zagotavlja njegovemu otroku boljše bodočnost. Pravijo, da odkrit pogovor ne more škoditi.

Obnovev sindikalne dejavnosti po volilnem premirju

Volilno premirje, ki so ga okolišniki sindikata in ki je veljalo v prvi polovici junija, se je izteklo. Danes se bo na sedežu delavske zbornice v Goriči sestel upravni odbor sindikalne federacije CGIL-CISL-UIL ter razpravljal o reševanju najbolj nujnih vprašanj, med katerimi je vsekakor na prvem mestu priprava splošne stavke, ki bo 19. junija.

Sindikati pripravljajo osrednjo pokrajinsko manifestacijo vseh goriških delavcev, poleg tega pa bosta dve manjši, področni manifesta-

ciji. Na današnjem sestanku bo poročal Luciano Pini. Gradbeni delavci pa so se medtem odločili, kakor izhaja iz tiskovnega poročila, da bodo takoj obiskovali sindikalni boj. Udeležili se bodo sicer splošne stavke 19. t.m., že jutri pa bodo stavkali 3 ure in sicer od 14. ure dalje. Ob 14.30 se bodo zbrali na sindikalnem shodu v Gradšču, kjer bo govor o poteku pogajanj, ki so, kakor je znano, običajna na mrtni točki, ter o nadaljevanju sindikalnega boja.

V ponedeljek pa so se na skupni seji sestala vodstva šolskih sindikatov CGIL-CISL-UIL ter sklenila na daljavo v stavkovnim gibanjem, dokler ne bodo ugodno rešena nekatera bistvena vprašanja. Od 13. do 18. junija bodo zato izvedli vrsto razčlenjenih stavk v vseh šolah, 19. junija pa se bodo pridružili splošni stavki.

Obvestilo KZ

Naglo se bliža 30. junij, rok do katerega bo treba predložiti prijavo dohodkov za leto 1978. Marsikdo je to obveznost že opravil, so pa tudi taki, ki tega še niso storili. Davčne prijave izpolnjujejo, kakor tudi že prejšnja leta, tudi v uradnih Kmečkih zvezah v Goriči, Ulici Malta 2, kjer pa so nas naprosili za objavo sporočila, da bodo prijave sprejemali in izpolnjevali samo do 20. junija.

OD SOBOTE, 16. JUNIJA Poletni urnik tudi na avtobusih APT

Ravnateljstvo pokrajinskega prevoznega podjetja (APT) sporoča, da bo v soboto, 16. junija, stopil v veljavo poletni urnik. Istočasno pa bodo uvedli nekatere spremembe v voznem redu avtobusov na posameznih progah. Točen razpored bomo objavili v prihodnjih dneh.

Iz tržiške bolnišnice

Mesec dni se bo zdravil 14-letni Andrea Burgo iz Tržica, Ulica Firenze 5. Namenil se je s kolegom na kopanje v Ulici Bagni, blizu mosta pa je izgubil nadzor nad kolesom in treščil na tla. Huje si je poškodoval levo koleno in zlomil za-pestje leve roke.

Gradbišče HE Solkan na Soči

Kakor smo že poročali gradbena dela na HE Solkan hitro napredujejo. Danes objavljamo še fotografijo

V NEDELJO, 17. JUNIJA, V ŽELEZNIKI

Spominska plošča na rojstni hiši politika Antona Dermote

V letih 1908-1914 je živel in delal v Goriči, kjer je sodeloval zlasti s Henrikom Tumo - Velja za ideologa slovenskega masarikovstva

V Železnikih v škofjeloški občini bodo v nedeljo, 17. t.m., odkrili spominsko ploščo zaslužnemu rojaku dr. Antonu Dermoti, odvetniku ter ideologu slovenskega masarikovstva, ki je deloval predvsem v Goriči, vse do prerane smrti, tik pred 1. svetovno vojno. Spominsko ploščo bodo vzidali na hiši, kjer se je Dermota rodil 1. januarja 1876. Pobudnik slavlja je Muzejsko društvo z osnovno šolo iz Železnikov. Odvetnik Anton Dermota je od spomladi leta 1908 do prerane smrti, 3. maja 1914, živel v Goriči, kjer je bil somišljenik in sodelavec Henrika Tume. V tedanjem političnem življenju se je uveljavil kot napreden človek, leta 1907 pa je celo kandidiral za poslanca v du-

najšem parlamentu, skupaj s Caninjem in Eibinom Kristanom. Na listi socialdemokratske stranke je kandidiral tudi leta 1912. Umrl je v starosti komaj 38 let, njegova smrt pa je močno odjeknila zlasti v vrstah socialdemokratske stranke. Pokopali so ga na goriškem starem pokopališču, ki je ležalo tam, kjer je zdaj novogoriška občinska skupščina. Med vojno je bilo pokopališče povsem razdejano, po vojni pa so uredili novo pokopališče ob Tržaški cesti. Za prenos Dermotovih posmrtnih ostankov se ni nihče pozanimal in tako ta služni mož še danes nima groba. Slovensnost se bo pričela ob 10. uri po jugoslovanskem času.

V SOBOTO, 16. JUNIJA

Koncert zbora Seghizzi na goriškem gradu

Goriški zbor Cesare Augusto Seghizzi bo v soboto zvečer ob 21. uri nastopil s tradicionalnim koncertom v dvorani deželnih stanov na goriškem gradu. Koncert je namenjen ljubiteljem lepega petja in vsem podpornim članom zbora, ob zaključku sezone.

Zadnje priprave na

«Vrtoč 79» v Štanderžu

Kljub temu, da že ponovno grozi suša, štanderški Vrtoč 79 kar dobro kaže. Da ne bo pomote, mislimo na sobotni pohod, ki ga pripravljajo člani prosvetnega društva Oton Župančič in nekateri navdušeni posamezniki in ki so mu nadeli že lani ob prvi izvedbi, malo za šalo, malo zares, imo za značilni štanderški zenjenci.

Pohod bo v soboto, 16. junija, ob 17. uri. Proga bo dolga 11 kilometrov, tako zadržujejo prireditelji, in bo speljala v glavnem v neposredni okolici Štanderžu, med vrtovi, njivami in na žalost tudi med tovarnami, ki so zrastle in se rastejo sredi nekdanjih njiv. Glede sodelovanja prireditelji ne postavljajo posebnih formalnosti. Vpise se lahko vsakdo prijavlja. Lani se je pohoda udeležilo nad 300 ljudi vseh starosti, letos pa pričakujejo, da bo sodelovanje še bolj množično.

Pravzaprav prireditelji pripravljajo društvom, naj pošljejo vsaj po eno petnajstčlansko skupino, društvo, ki bo poslalo največ tekmovalcev, bodo primerno nagradili.

Pa še to. Vpisnina znaša 2.000 lir, poravnati pa je treba ob vpisu. Vsekarer ne bo manjkalo zabave in razvedrila za vse. Torej nasvidenje v soboto v Štanderžu.

Drevi brigadirski

večer v Sovodnjah

Drevi ob 21. uri bo v sovođenjskem Kulturnem domu tretji brigadirski večer, ki ga prireja mladinski odsek prosvetnega društva Sovodnje v sodelovanju z nekaterimi drugimi športnimi in prosvetnimi društvi v občini. Podobni prireditvi, na katerih se mladi seznanjajo z življenjem in delom v mladinskih delovnih brigadah, sta bili že v Dobroberdu in v Pevm, jutri pa bo brigadirski večer v Standeržu.

Kino

Gorica

CORSO Zaprtu. — Jutri 17.15-22.00 «Scherzi da prete». L. Toffolo in P. Franco.

VERDI 18.00-22.00 «Pensione paura». Luck Merenda in Leonora Fani. Prepovedan mladini pod 18. letom.

VITTORIA 17.00-22.00 «L'ola profonda nera». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 18.00-22.00 «Vivere giovane».

PRINCIPE Zaprtu.

Nova Gorica

in okolica

SOČA 18.00-20.00 «Človek igrača». Francoski film.

SVOBODA 18.00-20.00 «Moški avto». Ameriški film.

DESKLE 19.30 «Srečanja tretje vrste». Ameriški film.

DEZURNA LEKARNA V GORIČI Danes ves dan in ponoči je v Goriči dežurna lekarna D'Udine, Trg sv. Frančiška 4 - tel. 2124.

DEZURNA LEKARNA V TRŽICU Danes ves dan in ponoči je v Tržicu dežurna lekarna Al Redentore, Ulica Fratelli Rosselli 23, telefon 72340.

Razna obvestila

Otroški zbor PD Oton župančič priredi danes, 13. junija, v štanderškem kulturnem domu Andrej Budal zaključni nastop. Pričetek prireditve bo ob 20.30, starši in prijatelji mladine so vabljene, da se udeležijo prireditve mladih pevcev.

Izleti

Slovensko planinsko društvo v Goriči priredi v nedeljo, 24. junija, izlet na Bogatin iz tolminske smeri. I. julija pa prireja družbo vzpon na Kanin iz Rezie. Podrobnjša pojasnila na sedežu društva, Ulica Malta 2.

Mladinske Delovne Akcije

79

24/6 - 14/7
15/7 - 4/8
5/8 - 2/9

SLOVENSKE GORICE
KOZBANA
SUHA KRAJINA — KOZJANSKO

INFORMACIJE:
SKGZ — TRST, Ulica sv. Frančiška 20 — Tel. 744249
SKGZ — GORICA, Ulica Malta 2 — Tel. 24-95

Vsak torek in petek od 18. do 19. ure.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 13. junija
ANTON PAD.
Sonce vzhaja ob 5.15 in zahaja ob 20.54 — Dolžina dneva: 15.39 — Luč na vzhodu ob 23.24 in zahodu ob 8.29
Jutri, ČETRTEK, 14. junija
METEOD

Vreme včeraj: najvišja temperatura 28,2 stopinje, najnižja 22,2, ob 13. uri 28,2 stopinje, zračni tlak 1019,4 mb, rahlo pada, vlaga 65-odstotna, nebo skoraj jasno, veter 8 km na uro severozahodnik, morje skoraj mirno, temperatura morja 24,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
Dne 12. junija 1979 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 22 oseb.
RODILI SO SE: Diego Verselli, E. Lisa Degrassi, Alessandro Roveredo, Morris Casseler, Annalisa Gotti, Francesca Redolfi, Valentina Glavac, Lorenza Misigoi.

UMRLI SO: 75-letna Cornelia Corrado vd. Vincenzi, 72-letna Ameria Damiani vd. Pasco, 73-letna Maria Canefani vd. Viti

AUTOMOBIL IN ČLOVEK

Pišeta: I. FISCHER
V. TAVČAR

IZDELALI STA GA TOVARNI MERCEDES IN BMW

SISTEM ABS: VARNO ZAVIRANJE TUDI NA POLEDENELEM CESTIŠČU

Kombinacija elektronskih in hidravličnih sistemov v vsakem primeru prepreči blokiranje koles

Najbrž ga ni vozilca, pa naj bo še tako neizkušen in vratolomen, ki bi si drznil sesti za volan avtomobila, če bi vedel, da zavore ne delujejo kot bi morale. In vendar, kolikokrat neizkušen voznik, pa tudi tisti, ki ima več izkušenj, zabrede v težave na mokrem in spolzkem cestnišču, ko v sili, na vso moč pritisne na zavore in blokira kolesa?

Vprašanje zaviranja na mokrem ali poledenem cestnišču je eno od glavnih vprašanj, s katerim se že vrsto let ubadajo tehniki avtomobilskih hiš, ki so, kot kaže, vendarle našli zadovoljivo rešitev. Gre za sistem ABS (Anti Blockier System), ki ga bosta Mercedes in BMW začeli kar serijsko vgrajevati v svoje avtomobile, seveda proti ustreznemu doplačilu. Kdor si želi novo varnostno napravo, mora dodati k ceni vozila še okrog milijonček: varnost ni cenena stvar, se pa najbrž izplača, še zlasti če upoštevamo, da milijon let vendarle ni toliko obremenitev za tiste, ki si lahko privoščijo najdražje modele Mercedes ali BMW. Upati je le, da v najmanj nekaj letih ne bo v bližini prihodnosti naprava proti blokiranju koles na voljo tudi na bolj dostopnih avtomobilih, ki predstavljajo 90 odstotkov vsega italijanskega, pa tudi evropskega voznega parka.

Sistem ABS, ki sta ga tovarni BMW in Mercedes pripravili po dolgotrajnem skupnem raziskovalnem delu in v milijardini naložbi, je dokaj preprost: v vsakem kolesu je elektronski senzor, ki šteje število vrtljajev in ga posreduje elektronskemu miniracionalniku. Če število obratov prehitro pada, ko voznik pritisne na zavore, in je nevarnost, da kolo blokira, elektronski računalnik «ukaže» hidravlično vodeno ventil, naj zmanjša pritisk v cevi zaviralnega sistema. Kolo pospeši, vendar pa jo sistem takoj nato zopet zavira. Skratka sistem naredi prav to, kar dela izkušen voznik, ko zavira na spolzkem cestnišču (pritiška in popušča na zavorni pedal, tako da ne blokira koles in ne izgubi nadzorstva nad vozilom), vendar pa ukrepa dosti hitreje in bolj učinkovito.

Vrsta testov, ki so jih priredile nekatere specializirane revije ob sodelovanju izvedencev obeh avtomobilskih hiš, so dokazale učinkovitost sistema zlasti na spolzkem cestnišču, ko je zaviranje najbolj zahtevno. Pri hitrosti 80 km na uro se je na primer BMW z ABS ustavil po 25 metrih, medtem ko se je testno vozilo z navadnimi zavori ustavilo šele po 42 metrih. Na suhem cestnišču ni bistvenih

razlik: pri hitrosti 100 km na uro je ABS ustavil avto v 40 metrih, tradicionalne zavore pa v 38. Res je sicer, da bi vsak izkušen pilot poudaril, da na spolzki cesti ne smemo sunkovito pritisniti na zavore, vendar koliko poprečnih voznikov zna pravilno zavirati, še zlasti v sili, ko vsak kar nagonsko pritisne na pedal?

Se bolj kot pri premočrtnem zaviranju pa je sistem ABS dokazal lastno učinkovitost pri zaviranju v ovinku, pri izmikanju oviram in pri posebnem testu, ko je avto vozil z desnimi kolesi po «ledu» z levinami pa po suhem cestnišču. V tem zadnjem primeru se je vozilo s hitrostjo 80 km na uro ustavilo po 31 metrih in se le z poligradi meter odmaknilo od vozne smeri: z rahlim odzvojem volana bi ga vsak sofer obdržal na cesti. Drugo vozilo pa se je, komaj se je voznik dotaknil zavore, zavrtelo okrog svoje osi in začelo «plesati» kot podivjan žrebec, ni ga bilo vozilca, pa tako izkušnega, ki bi ga lahko ukrotil.

Sistem proti blokiranju je dokazal enako učinkovitost tudi v vseh ostalih testih se zlasti, če je voznik zaviral kot poprečen sofer. Pa tudi pri najbolj «strokovnem» zaviranju in izmikanju oviram je ABS ustavil avto v 26 metrih, izkušen testni sofer pa le v 41 m.

Po svetlih pa naj omenimo tudi nekatere senčne plati. Če izvajamo dejstvo, da je s sistemom ABS treba vselej zavirati kar najmočnejše in torej pritisniti na pedal z vso silo, je treba najprej poudariti, da če avto zavoji v ovine s prekomerno hitrostjo in sredi območja sila preseže centripetalno (trenje pnevmatik ob asfalt) ga ni sistema ABS, ki bi obdržal avto na cestnišču. In to je treba upoštevati, čeprav se s sistemom proti blokiranju ta «strela» varnosti znatno dvigne. Bolj nevarno je dejstvo, da voznik vozila, ki ni opremljeno z ABS, bo težko preručal varnostno razdaljo, če vozi za avtomobilom, ki ima ABS, in bo večkrat tretil vanj zaradi nevarnosti, da na avtocestah in v gostem prometu povzroči veržina trenja. Predvsem pa bodo agenti prometne policije z znatno večjo težavo ugotavljali dinamiko morebitnih nesreč, ker avto z ABS ne pušča na tlaku črnih lis, ker nima nikoli blokiranih koles.

Vse kaže, da na italijanskem jugu začnejo obnovljati vozni park. Po podatkih statističnih zavodov so namreč v prvi polovici letošnjega leta zabeležili znaten poskok v povpraševanju novih vozil in poprečen prirastek celotno okrog 20 odst. sto.

NASVETI MINISTRSTVA ZA PREVOZE

Z gospodarno vožnjo omejiti porabo bencina

Nasveti za bolj smotno vožnjo in porabo so doslej vse, kar so italijanski državni organi ukrenili, da bi omejili porabo goriva

Ob stopnjevanju energetske krize je zahodni svet v vse večji zagati. Vlade sicer pripravljajo nekatere ukrepe, zlasti kar zadeva cestni promet, pospešujejo študije o alternativnih virih energije (veliko se govori o alkoholih kot možnem nadomestnem gorivu), vendar povsod sta kaos in zmeda doma. To je še posebej opazno v Italiji, kjer zaradi volitev si vlada ni upala sprejeti nobenih ustreznih ukrepov in je zaupala le v smotnost voznikov.

Verjetno si bo neljubo breme ukrepov za omejevanje porabe goriva morala naložiti prihodnja vlada, medtem pa je glavno ravnanje za motorizacijo pri ministrstvu za prevoze že začelo ukrepati, da bi dalo svoj «bistven» prispevek k naporom za štednjo z gorivom: kdor bo odšel hotel voziti avto in opraviti šoferski izpit bo moral dokazati, da nima «miselnosti divjega potrošnika».

Omenjeno ravnanje je že pred časom poslalo vsem avtomobilom okoliščino, naj v svoje programe teoretskega in praktičnega pouka vožnje vnesejo tudi vprašanje gospodarne vožnje in štedenja z gorivom. Kaže tudi, da bodo v kratkem prilagodili tej okoliščini tudi vprašalne izpitne pole, v katere bodo vnesli dve vprašanji o varčevanju in gospodarni vožnji: kdor ne bo pravilno odgovoril, ne bo izdelal.

Po prvi okoliščini je ravnateljstvo za motorizacijo poslalo avtomobilom in instruktorjem še drugo z glavnimi nasveti za varno in gospodarno vožnjo. Kar prisluslne priporočila: Če žeste greste na potovanje, izberite najbolj varno, ne prometno progo brez vzpe-

tin; noga naj bo vselej «lahka», kot če bi pod pedalom za plin imeli jajce; motor naj «teče» z vmesnimi obrati sorazmerno blizu obratom največjega navora, ki je poraba najnižja; priljubljeni na strelji se odpojevajo vselej, ko ni potreben; potuje z zaprtimi okni; posvetite več nege vplinjaču, razdelniku vžiga, zračnemu filtru, da bo motor vselej deloval brezhibno; ne pritiskejte na plin po nepotrebnem, pospešuje in zavirajte zmerno; v pnevmatikah naj bo vselej optimalni pritisk.

Gre v bistvu za stvari, ki jih pozna vsak izkušen in preudaren voznik in ki so brez dvoma obče koristne. Zdi se nam pa vendarle smešno, da so doslej ti nasveti vse, kar so ukrenili pristojni državni organi, da bi zmanjšali porabo goriva. Če bi ostali res samo pri omejenih, potem bi lahko res rekli, da vsaj za italijanske razmere ni zanesenjak in ne preveč «pri čistih» kdor bi s kangeljsko skušal izprazniti morje.

Znana italijanska tovarna motornih koles Piaggio je, kot kaže, pripravila prototip novega dvotaktnega motorja, katerega glavni značilnosti naj bi bili majhna poraba mešanice in skromen izpuh onesnažujočih plinov. Po strukturi je novi motor podoben «bokserski», vendar eden od valjev, glavni, je večji, drugi pa je znatno manjši.

Tri največje ameriške avtomobilske hiše so sporočile, da so težave pri oskrbi z gorivom odločno vplivale na prodajo avtomobilov, ki se je v zadnjem času močno skrčila.

Zastopnik:

CHRYSLER - SIMCA - MATRA - SUNBEAM

DUPLICA GIOVANNI

TRST - DREVORED IPPODROMO 2/2 - TEL. 763487

OBIŠČITE NAS:

Najbolje vam ocenimo rabljeni avtomobil
Pri nas takojšnja dobava vseh modelov

Glavne značilnosti juga in burje na Jadranu

JUGO

Jugo je toplej veter jugovzhodne (SE) smeri, ki povzroča obilne padavine predvsem ob obali. Srednjemu ga posuše: od južnega Jadrana do Tržaškega zaliva. Pri nas prevladuje jeseni, v srednji in južni Dalmaciji pozimi, vendar pa ji v vseh letnih časih.

Kljub svoji precejšnji jakosti (v Kvarneru in pri Dubrovniku dosegajo valove, ki presegajo višino 4 metrov) je jugo za plovo manj nevaren kot vetrovi severnega kvadranta, saj pliva enakomerno brez nevarnih sunkov. Nikoli se ne pojavi iznenada in začne pihati navedno po brezvetrju ter se le

počasno krepi, da se lahko ladje pravočasno zatečejo v pristanišča. Kot rečeno je njegova največja jakost od 7 do 8 Bf, povprečna moč pa doseže 4-5 Bf. Prvi dan ni nevaren za plovo, drugi dan doseže svoj maksimum, viharno moč pa šele tretji dan.

Jugo je najbolj nevaren na odprtem morju in v ozkih prelivih med otoki in koplin, ki imajo os smeri vetra. Večina pristanišč je primerno zaščiten pred tem vetrom, do nevarnosti pride, le če se jugo sprevrže v jugozahodni (SW) garbin. To se navadno zgodi, ko se ciklonalni fronti tik pred prehodom hladne fronte obraca v desno.

Napoved tega vetra, ki mu Dalmatinci pravijo šilo, šiloko ali širo, Italijani pa «scirocco», je izredno lahka. Njegovo prihod napovedujejo zračni oblaki, velika vlažnost, dvig temperature in istočasno padec zračnega pritiska. Kdor hodi v hribe ve, da tako vreme napoveduje nizke oblake nad vrhovi, ki ga povzroča kondenzacija vlage ob dvigavanju relativno toplega vetra preko vrhov. To ugotovitev lahko s pridom uporabimo tudi na morju, če je obala hribovita. Bolj mornariška napoved je ugotovitev višine morja, plima je izrazitejša, višja od podatkov, ki jih imamo v tabelah. Se najbolj zanesljiva napoved je smrad v obalnih mestih, ki ga čutimo, ko se približujemo pristanišču. Vse to velja za vlažen in deževen ciklonalni jugo, težja je napoved za anticyklonalni jugo, ki mu v Dalmaciji pravijo «vedri ali suhi jugovi», ki je še najbolj pogost spomladni in poletni, v času dopustov. Značilni predznaki na razen pri nas v severnem Jadranu, kjer se višina morja poveča. Zrak je vlažen in soparen, oblaki niso tako izraziti. Veter postopoma in enakomerno narašča, vidljivost se zaradi soparje zmanjša.

BURJA

Najznačilnejši veter Jadrana pa je vsem znana burja, suh in hladni kontinentalni veter, ki prevladuje v severnem Jadranu, a ga poznajo vse do Albanije. Pri nas je burja veter, ki pliva z vzhoda - severovzhoda (ENE), vedno ima različne smeri glede na obalni re-

Fiatovi avtomobili od ponedeljka dražji

Turinska avtomobilska tovarna Fiat je v ponedeljek zopet, letos je tretjič zaporedoma, podražila svoja vozila. Tokratni povisek zadeva vse modele, za katere bo kupec moral odšteti 5 od sto več. Tovarna je upravičena letošnjo tretjo podražitev s podražitvijo surovin, še posebno plastičnih materialov, industrijskih, kemijskih proizvodov in kovin. Proti podražitvi so zelo ostro nastopili sindikati, ki poudarjajo, da je ukrep Fiatove uprave dokaz, kako so delodajalci v znatni meri odgovorni za pospeševanje inflacije, saj so podražili vozila v času, ko se cena dela ni zvišala.

lief, a je vedno veter severnega kvadranta, burja je najmočnejša ob obalah, kjer so kraški vrhovi oddaljeni le nekaj kilometrov od obale. Nastaja zaradi razlike v temperaturi in pritisku med morjem in celino, ki ju še povečajo prehodni cikloni na Jadranu in istočasni anticyklon nad srednjo in vzhodno Evropo. V sunkih pada s kraških sten proti morju in doseže skoraj vse stopnje Beaufortove lestvice. Ko doseže površino morja, se razlaga v vse smeri, trga vrhove valov in jih

kot meglo raznaša v vse smeri. Temu pojavu pravimo, da se morje kadi. Ob vzhodni obali so valovi nizki in se postopoma večajo proti odprtemu morju, najizrazitejši so ob italijanski obali, kjer dosežejo višino 5 metrov, tu pa je jakost vetra manjša, le 37 odstotkov prvotne moči pri Benetkah. Najnevarnejša je burja pri Senju, kjer pliva kot vzhodnik in niso pred njo v Velebitem kanalu varni niti največje ladje. Za počitniške kapitane pa burja ni tako nevarna, saj prevladuje pozimi in jo dobro poznajo, da nas le redkokdaj preseneti. Tudi radijska napoved je zanesljivejša, saj burja nastaja le ob določenih vremenskih pogojih.

BEAUFORTOVA LESTVICA ZA JAKOST VETRA

Stopnja	Bf	Hlrost km/h	Opis videza morske gladine na Jadranu
0	0-1	1	Gladina morja je gladka kot ogledalo. Dim se dviga navpično
1	1-5	5	Ponekod so manjši ali večji površinski morja nakodrana z valovi, ki so visoki komaj nekaj cm. Dim kaže smer vetra, vetrovница se ne vrti
2	6-10	10	Vsa morska gladina je nakodrana z nizkimi valovi, ki se ne penijo. Vetrovnice se obračajo.
3	11-19	19	Na morju so do 1 dm visoki valovi, ki se včasih penijo
4	20-29	29	Valovi so visoki nekaj dm do 0,5 m in se penijo na večjem delu morske gladine
5	30-39	39	Valovi so visoki od 0,5 do 1 m in se penijo na vsej morski gladini
6	40-52	52	Valovi so višji od 1 m, vrhovi se lomijo in veter nosi razpršeno peno, v oblaki dima, z manjših površin
7	53-63	63	Visoki valovi se lomijo in veter raznaša «dim» na večjem delu morske gladine
8	64-75	75	Valovi so visoki 3,50 m, vsa morska gladina je v dimu
9	76-85	85	Valovi so visoki 4,60 m
10	86-103	103	Valovi so visoki 5,90 m
11	104-119	119	Valovi so visoki 7,30 m
12	120 in več		Valovi so visoki 8,80 m

Citroen LN z novim 650-kubičnim motorjem

Prikljubljenemu Citroenovemu «malčku» LN, ki je nastal ob sodelovanju s Peugeotom, so pred nedavnim vgradili nov 650-kubični motor z elektronskim razdelilnikom vžiga, ki poganja tudi «vislo». Avto je z novim motorjem, ki teče bolj ugodno od starega špakovca «bokserskega», nekoliko pridobil na hitrosti, predvsem pa na prožnosti in vozniku ni treba stalno pretikati prestavne ročice

Branko Babič

LJUDJE IN BOJI NA KOZARI

Pričevanje o vstaji in revoluciji 1941-1942

Izvajal je genocid nad ljudstvom, ki se ni hotelo ukloniti nasilju ter je raje šlo v boj za pravico do lastnega življenja, za lepši in bolj humani jutrišnji svet. Pred tem vojaškim strojem smrti so se ljudje umikali, zapuščali svoje domove in jemali s seboj le najnujnejše, kar so lahko na hitro pobrali. Nekateri so vpregli vozove in nanje naložili nekaj živeža in obleke ter starce in otroke, ki niso mogli hoditi. Drugi so vse svoje premoženje naložili na ramena in se tako podali na pot. Odvezali so živino iz hlevov in jo gnali pred seboj. Nenadoma so se pojavile dolge vrste ubežnikov iz vseh smeri Podkordarja, ki so se umaknile v varstvo kozarskih gozdov in svoje vojske. Težko je opisati te prizore strahu, a hkrati poguma, zvestobe, zaupanja v lastne sile in v svojo oboroženo pest. Tega ni moglo nikoli pozabiti.

Položaj, v katerem smo se znašli, je bil izredno težak in zapleten. Kaj storiti? Če bi se prepustili spontanemu toku dogodkov, bi lahko zabredli v najtežje posledice. Ve-

deli smo, da bodo v splošni zmešnjavi, ki nujno nastane pri neorganiziranem umiku, ljudje neposredno izpostavljeni sovražnikovu udarcu, pobijanju in morili. Po drugi strani je naši vojski ta množica pomenila silno breme in resno oviro v boju s sovražnikom. Kaj storiti? Jih pogosti nazaj na njihove domove? Toda kako? Pripricati jih, naj se vrnejo domov, je bilo nemogoče. Njihov umik na Kozaro bi lahko preprečili samo s silo, kar pa bi pomenilo poginiti jih v sovražnikovo žrelo in tako postati skrivni njihovega pokola. Samo tako bi lahko zaustavili nepregledno množico, ki se je nezadržno valila naprej. Vse tiste vasi, ki še niso bile ogrožene, so se priključevale umiku in tako je množica vedno bolj naraščala, čim bolj se je bližala Kozari. Niti pomisliti ni bilo, da bi s silo odvračali starše, žene in otroke borcev, ki so bili sredi najhujših bojov, in branili življenja svojih najbližjih. Tega tudi borci ne bi nikoli dovolili. Tedaj je lahko prevladala ena sama odločitev: organizirati umik prebivalstva, ki ga je treba namestiti v gozdovih Kozare. Res je, da je bilo to z vojaškega vidika neprimerno, ker smo se s tem zelo obremenjevali, vendar je v takem položaju lahko odločal predvsem človeški, moralni čut, ne glede na posledice. Priznam, da je tej odločitvi botrovalo tudi upanje, da bomo sovražnika nekako zadržali na obronkih Kozare, upanje, ki je v začetku izviralo tudi iz nepoznavanja sovražnikovih namenov in obsega njegove ofenzive. Tudi zaradi te naše šibke točke smo sprejeli bitko za Kozaro. Ko smo kasneje napako spoznali, je bilo že prepozno in nismo mogli več ravnati drugače, kot smo. Težko je danes reči, ali smo takrat sploh imeli kakšno drugo boljše izbiro. Zato nikoli nisem obžaloval sprejete odločitve.

Ko smo torej sprejeli umik prebivalstva kot nujen ukrep, da bi zaščitili ljudi pred pokolom in množičnim iztrebljenjem, smo skupaj z okolišnimi komiteji in štabom odreda imenovali poseben štab za evakuacijo, ki naj organizira umik in namestitve prebivalstva v gozdovih Kozare. Za predsednika oz. komandanta štaba je bil postavljen znani družbenopolitični delavec iz Medjugodja Kajo Latinović, člani pa so bili predsedniki občinskih narodnoosvobodilnih odborov. Izdali smo poziv, da naj se ljudje organizirano umikajo in zato izvršujejo navodila imenovanega štaba. Ta je takoj izdelal načrt umika in razmestitve ljudi po Kozari. Vsi krajevni NOO so bili pozvani, da neposredno vodijo umik iz svojih vasi ter območij in načrtno usmerjajo ljudi na odredena mesta. Tako se je začel organiziran umik pod vodstvom štaba za evakuacijo in pod zaščito vojske. Po nekaj dneh se je v osrčju Kozare nabrala nepregledna množica 80.000 ljudi, razmeščenih po soteskah in najbolj zavarovanih mestih. To je bil edinstveni primer v naši narodnoosvobodilni vojni in verjetno tudi v novejši zgodovini človeških usod, tisk in tragedij.

ORGANIZACIJA TABORIŠČA «ZBJEGA»

Da bi bilo življenje tega «velikega mesta» v danih pogojih čim bolj urejeno in znosno, ga je bilo potrebno organizirati. Štab za evakuacijo se je takoj lotil dela. Razmestil je tudi ljudi po skupinah, tako da je vsak krajevni odbor imel na skrbi svoje ljudi. Dejansko so NOO tudi v teh izrednih pogojih vršili svojo funkcijo krajevne oblasti in skrbeli za vse, kar je bilo v izrednem položaju potrebno,

RADIO VIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal
12.30 Argumenti
13.00 Posnovljenje
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNIK
14.00 Jezik za vsakogar: Francoščina
18.15 Vsakdanja pravljica
Lisica in led
18.20 Ana, dan za dnem — 26. nadaljevanje
18.35 Zmajček
Velika odpoved, risanka
18.55 Evrovizija
Nogomet:
ITALIJA - JUGOSLAVIJA DNEVNIK
20.50 Pepper Anderson, posebni agent: Gospod Angelo — TV film
21.45 Made in England
22.20 Športna sreda
Turin: Kolesarstvo
Ob koncu DNEVNIK in Vremenska slika:
Drugi kanal
12.30 DNEVNIK 2 — Za in proti
13.00 DNEVNIK 2 — Ob 13. uri
13.30 Dokument in tehnike obnove
16.45 Rim: Plavanje
Imperia: Kolesarstvo
Program za mladino
18.15 Babarjeve prigode
18.25 Program za mladino o znanosti in tehniki
18.50 DNEVNIK 2 — Šport
19.15 Prigode Blacka Beautyja — TV film
L'uomo del cottage
Vremenska napoved
19.45 DNEVNIK 2 — Odprti studio
20.40 Očka, dragi očka — TV film
Primeren snubač

21.05 IGRE BREZ MEJA 1979
22.30 Stoletje (ali skoraj) italijanskega gledališča
Ob koncu DNEVNIK 2 — Zadržne vesti

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana
17.55 POROČILA
18.00 Z besedo in sliko: K. Grabelšek — Moje akcije
18.15 OBZORNIK
18.25 Prenos športnega dogodka
20.30 TV dnevnik
21.00 Odnosi, film tedna
Film je režiral Elia Kazan, v njem nastopajo Kirk Douglas, Faye Dunaway, Deborah Kerr in drugi
23.05 TV dnevnik

Koper

18.55 Nogomet:
JUGOSLAVIJA - ITALIJA
21.00 Risanke
21.15 TV DNEVNIK
21.30 EP v kozarkih
23.00 Lepotica iz Lodijs — film
Režija: Mario Missiroli
Igrajo: Stefania Sandrelli, Angel Aranda, Elena Borgo, Maria Monti in drugi

Zagreb

17.25 Otroška oddaja
17.55 Popularna glasba
20.30 TV DNEVNIK
20.55 Saint Grudens: Igre brez meja
SVICA
20.15 Program za mladino
20.50 TV DNEVNIK
21.05 Človek in voda — dok.
21.05 Igre brez meja

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00, 19.00, 20.30, 21.30 Poročila: 7.20 Dobro jutro po naše; 7.45 Pravljica za dobro jutro; 8.05 Na prodaj Glasnice; 9.05 Slovenski izvajalci lahke glasbe; 9.30 Male besede o velikih stvareh; 9.40 Disco music; 10.05 Za ljubitelje operne glasbe; 11.00 Ljudje in dogodki; 11.35 Vam ugaia jazz?; 12.00 Pesmi brez besed; 12.30 Danes običajno...; 13.15 Od solista do zbor; 14.10 Mladi pisci; 14.20 Ključice Trst 31063; 16.30 Otroci pojo; 16.40 Motivi z malih zaslonov; 17.05 Mi in glasba; 17.35 Godalni orkestri; 18.05 «Scabiosa Trenta».

KOPER

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 20.30, 21.30 Poročila: 7.00 Glasba za dobro jutro; 9.15 Poje Fred Bongusto; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je...; 10.10 Otroški kotiček; 10.40 Glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladosti; 11.35 Poslušajmo jih skupaj; 12.00 Na prvi strani; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Samopraževanje; 14.10 Plošče; 14.33 Glas Glorie Gaynor; 14.45 Kim parade; 15.00 Čitajmo skupaj; 15.15 Igra The Salsoul Orchestra; 15.33 Mala diskoteka; 15.45 Z nami je...; 16.00 Poje Jože Kobler; 16.40 Mini juke box; 17.00 Pismo; 17.40 Glasbeni nasveti; 17.45 Med rojaki v zamestju; 18.00 Po peti popoldne; 18.30 Primorski dnevnik; 19.00 Oddaja progresivne glasbe; 19.35 Iz naše glasbene produkcije; 20.33 Crash.

LJUBLJANA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila: 7.20 Rekreacija; 7.50 Dobro jutro, otroci!; 8.30 Iz naših sporedov; 9.08 Z glasbo v dober dan; 9.30 Pisan svet pravljic in zgodb; 10.30 Z radom na poti; 10.45 Turistični napotki za goste; 11.05 Rezervirano za...; 13.10 Veliki zabavni orkestri; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture; 14.00 Iz naših krajev; 14.30 Priporočajo vam...; 15.05 Razmišljamo, ugotavljamo...; 15.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.30 Od melodije do melodije; 17.00 «Loto vrtljaki»; 18.00 Studio ob 17.00; 19.00 Škaticla z godbo; 19.30 Kaj radi poslušajo; 20.35 Lahko noč, otroci!; 20.45 Minute z ansamblom Jožeta Burnika.

PRED ZASEDANJEM «SEDMIH» V TOKIU

AMERIKA IN FRANCIJA SNUJETA SKUPNO ENERGETSKO POLITIKO

Japonska predlaga ustanovitev mednarodne organizacije za energetska vprašanja

TOKIO — Japonska bo na tokij-
skem vrhu sedmih najbolj razvitih
držav Zahoda predlagala ustanovi-
tev novega mednarodnega organa,
ki se bo bavil izključno z ener-
getskimi problemi. Vlada v Tokiu ho-
če torej tako organizacijo, ki bi
končala s konfrontacijo med drža-
vami proizvajalkami in potrošnica-
mi nafte in bi vzpostavila dialog
med njimi. To pa ni edina japonska
pobuda, saj bo julija obiskal
države Blaznega vzhoda minister
za industrijo Masumi Esaki, ki bo
proizvajalke seznanil z rezultati
tokijskega vrha.

Po vsem tem je popolnoma jas-
no, da bo glavna tema tokijskega
vrha problem energije. ZDA so že
sprožile ofenzivo, da bi s skupni-
mi napori zajele naftne področje-
te, Predsednik Carter vsaj to za-
trjuje, ameriška energetska politi-
ka pa je v popolnem nasprotju s
takimi izjavami, saj še vedno pod-
pirajo uvoz s petolarskim prispev-
kom za vsak sodček nafte. ZDA
kopirajo torej ogromne količine
naftne, da bi lahko dlje vzdrižale
ob morebitni zaostritvi spora z
državami OPEC. Kljub ogromnim za-
logam, saj ameriške naftne družbe
kupujejo nafto povsod in za vsako
ceno, pa primanjkuje v ZDA ben-
cina. Ponovno prilaja do izraza
ugotovitev, da so za sedanjega
energetskega krizo v dobrih meri krive
multinacionalne družbe. Predsednik
Carter je zato predlagal kongresu
poseben davek na naftne družbe,
ki naj bi preprečil pretirane do-
bičke. Za sedaj je pristojna komi-
sija spodnjega doma ameriškega
kongresa zavrnila ta predlog in
načrtuje novega.

V gospodarskih krogih pa vlada
še največje zanimanje za dialog
med ZDA in Francijo, ki skušata
pred tokijkim vrhom najti skupno
strategijo za preprečitev nadaljnji-
h podražitev nafte. Državi naj bi
preprečili spekulacije na rotterdam-
ski naftni borzi, obenem pa skušali
zmanjšati notranjo porabo
naftne s primernim varčevanjem in
z večjo uporabo drugih virov ener-
gije. V ta namen so v ZDA že
prešli z raziskavami javnega mne-
nja, ki niso nič kaj spodbudne za
tiste gospodarske, ki zagovar-
jajo tržniško politiko. Večina
Američanov namreč nasprotuje po-
dražitvam bencina in raje spreje-
mo racionalnejši, obenem so pri-
prani, da si sedanja kriza tako
huda, kot jo prikazujejo politiki in
naftne družbe. Glede jedrske
elektrarne pa si nihče ne upa raz-
sestavljati jasnega mnenja, saj se
vse bolj poraznih rezultatov, ki bi
hude, prizadevajo jedrsko načrtova-
nja. Nevarne v jedrskih elektrar-
nah, problem izrabljenega radioak-
tivnega materiala in toplotno ones-
naženje okolja so dovolj tehtni raz-
logi, da prebivalstvo ZDA ob pod-
pori časopisja in številnih znan-
stvenikov zavrača jedrske elek-
trarne.

V Italiji pa generalni direktor
urada za energijo ministrstva za
industrijo Ammassari predlaga li-
beralizacijo cen dizelskega olja in
zatrjuje, da se bencin ne bo po-
dražil, če bo znanišali poraba
za 10 odstotkov (voc)

BENEŠKI DNEVNIK

V Špetru Slovenov
slavna otvoritev
«Beneške galerije»

ŠPETER SLOVENOV — Prejšnjo
sobotu so v Špetru Slovenov slavnostno
odprli «Beneško galerijo», mali
razstaveni prostor, za katerega je dala
pobudo skupina beneških umet-
nikov. Zdrženje si je tudi že zadalo
obsejni in kakovosten program, ka-
terežna osrednja točka je ovrednoti
domačo umetnost in obrt. In prav
domačina sta prva likovnika, ki raz-
stavljata te dni v «Beneški gale-
riji»: Romano in Nadia Cromaz,
ki sta se predstavila obinstnu s
svojimi najnovejšimi deli. Slavnost-
ni otvoritvi je v soboto prisostvoval
tudi predsednik deželne sveta
Mario Colli, ki je Romanu in Nadji
Cromaz izročil plaketo in se jima
zahvalil, tudi v imenu celotnega
deželne sveta, za njuno obširno
umetniško udeleževanje in sodelo-
vanje pri «Zdrženju umetnikov Be-
nečije».

V SOBOTO POPOLDNE

Uspešen nastop
gojencev
glasbene šole
v Petjagu

ČEDAD — S prisrčnim in dobro
obiskanim nastopom gojencev, se je
v soboto popoldne končal pouk na
glasbeni šoli v Petjagu, podružnici
Glasbene matice, ki je delovala v
okviru širše zasnovane otroškega
centra, kjer so se otroci seznanjali
tudi s slovenskim jezikom, se posve-
čali raznim izraznim dejavnostim ter
izpolnjevali tudi šolske dolžnosti. Ob
prisotnosti učiteljev, staršev in pri-
jateljev, med katerimi so bili tudi

V LOS ANGELESU JE UMRL JOHN WAYNE

Cowboy izgubil zadnjo bitko

Znani filmski umetnik je umrl zaradi raka,
proti kateremu se je boril dobrih 14 let

LOS ANGELES — Včeraj je v
umrli znani filmski igralec John
Wayne. V svoji petdeset let dolgi
karieri je posebej bil simbol robate-
ga in patriotičnega Američana,
kateremu se je tudi skušal prilago-
diti v osebnem življenju in bil tudi
zelo zelo priljubljen pri ameriški
publiki.

Wayne se je z rakom boril že pet-
najst let. Leta 1964 so ga operirali
zaradi raka na pljučih. Njegovo sta-
nje se z leti sploh ni poboljšalo.
Med tem časom je bil še nekajkrat
operiran vedno zaradi raka, dokler

ni tej bolezni po hudem trpljenju
tudi podlegel.

Marion Michael Morrison (pravo
ime Johna Waynea) se je rodil v
mestecu Winterset v državi Iowa
leta 1907. Ko je bil star šest let,
se je preselil z družino v Kalifor-
nijo, kjer je očetu pomagal v trgo-
vini. Ko je dokončal gimnazij, se
je vpisal na univerzo Southern Ca-
lifornia, toda zaradi denarne stiske,
v kateri je živel družina, je ni
dokončal. Po dveh letih je pustil
študij in je začel delati pri Fox
Film Corporation, kjer je spoznal
Johna Forda, s katerim je začel
sodelovati in dosegel velik uspeh.

V svojem življenju se je Wayne
poročil trikrat in je imel skupno se-
dem otrok.

Prvi Wayneovi filmi niso bili spre-
jeti z navdušenjem. Uveljavil se je
in zaslovel leta 1930 s filmom
«Stagecoach». V dolgi filmski de-
javnosti je bil vedno prva zvezda
filmskega sveta, ki se je istovestno
s Hollywoodom. Skoraj
v vseh svojih filmih Wayne posebej
ljuba cowboja, značilnega brezkom-
promisnega, ameriškega heroja, ki
ne pozna dvomov in oklevanj ter
z optimizmom zre v prihodnost.

Znan je bil kot reaktor in na
po izjavah, ki jih je dal o črnih
in komunistih in tudi zato, ker je
vedno podpiral konservativce kakrš-
ni so bili Nixon, Reagan, Goldwater
in ameriško intervencijo v Vietna-
mu. (te)

ZAHTEVA SIMONA WIESENTHALA

Paragvaj naj izroči
vojnega zločinca
Josefa Mengeleja

DUNAJ — Simon Wiesenthal je
včeraj odposlal tajniku OZN Kurtu
Waldheimu pismo, v katerem po-
ziva Združene narode, naj se zave-
mejo, da bo paragvajska vlada čim-
prej izročila vojnega zločinca, izra-
vnik iz Auschwitza, Josefa Menge-
leja. Wiesenthal, ki že od konca dr-
ve svetovne vojne nepretrgoma zbi-
ra imena in podatke nacističnih zlo-
čincev piše, da je Mengele kriv
smrti nad 200 tisoč otrok, ki se jih
je v taborišču smrti posluževal za
svoje kriminalne zdravniške poizku-
se. «Zbral sem prav današnji datum,
12. junij, je dejal včeraj Wiesenthal
časnikarjem, da spregovorim o tem
kriminalcu. Pred petdesetimi leti
se je namreč rodilo dekle, Ana
Frank, ki je postala simbol vseh
milijonov nedolžnih otrok, ki so jih
nacisti hladnokrvno ubili».

LONDON — Američan Bryan Al-
len Steerd je včeraj preletel Rokav-
ski preliv s svojim letalom «Gos-
samer Albatross». Polet je trajal tri-
ure in deset minut in prav toliko
časa je tudi nadebudni pilot «kole-
saril». Zanimivost poleta je namreč
prav v tem kolesarjenju, saj letalo
ni pogajal motor pač pa pilotove
mišice.

PARIZ — Francozinja bo morda
prva kozmonavtinja zapadne Evrope.
Trinidesetletna Lavasseur Re-
bourg bo leta 1980 letela v sovjetski
vesoljski ladji; to naj bi bil plod
francosko-sovjetskega sodelovanja
pri raziskovanju vesolja.

TRŽAŠKI DNEVNIK

V SOBOTO IN NEDELJO POD KOSTANJAMI IN OREHI PRI «ŽUPANOVH»

Gostoljubni Medvejci pripravili res prijeten «praznik v naravi»

V kulturno-zabavnem sporedu so nastopili «Fantje izpod Grmade», moški zbor «Kras»
iz Dola-Poljan, «Corale Sant'Ambrogio» iz Tržiča ter ansambel Lojzeta Furlana

Na nedeljskem prazniku v Medji vasi

Sobotni, oziroma nedeljski «praznik
v naravi» je bil za slehernega ob-
iskovalca prav prijetno iznenađenje.
Pa ne le zaradi tople domačnosti in
pristne gostoljubnosti, s katero je
medvejska skupnost postregla množ-
ico prišelcev tako z vseh strani Trža-
škega sploh kakor iz sosednje Goris-
ke, temveč zaradi spričo dokaj jasn-
e kakovostne ravni kulturnega spore-
da, ki so ga poštvovalni in jed-
notni prebivalci te prikopne vasi-
pripravili na prostornem, z orehi
in kostanjmi posajenem dvorišču «Žu-
panovih».

To so Pahorjevi. Mirko je teme-
lito vpeljal živinorejce in vinograd-
nik (letni vinski pridelek se mu su-
če okrog 30 hektarov), ki nam je
rade volje marsikaj razkril o živ-
ljenju in delu v Medji vasi. Med
drugim to, da so vsačani pretežno
vinogradniki (in res smo v uradnih
listinah zasledili ime te vasi-
samen vrhu lestvice, ki ponazarja,
kateri kraji v občini se ponajsoja
z najboljšimi pridelki sladke kap-
lice), da je med njimi kakih deset
govodorejcev, da gre sicer večino-
ga za polkmete, saj jih je dobra po-
lovice zaposlenih v šivarski papir-
nici. Tudi v temle, tako nekam od-
makljenem starokmečkem naselju,
kjer kljub vsemu se danes veče
otpljiv duh preteklosti, je torej moč
zaznati učinke industrializacije.

In veste, kdo je Mikrotov brat?
Tisti Danilo Pahor, ki se je pred
kakšnim mesecem dni z ženo upal na
televizijsko oddajo Portobello in
celo to, da je Italijanom povedal,
da nas je, Slovencev, v njihovi dr-
žavi 100.000 ter s tem izvalil (skupaj
z Enom Tortoro, ki je povsem na-
ravno ugotovil, da so manjšine pač
vredne vsega spoštovanja in zaščite)
nezalostno šovinistično reakcijo
tukajšnjih melonarskih in drugih na-
cionalističnih ter fašističnih krogov.
Prav tale gonja potrjuje pravilnost
Danilove ugotovitve, da bi se mora-
li manjšinci, odločneje «postaviti»
pred večinskim narodom; rokodel-
skih in pa razumskih sposobnosti
nam prav gotovo ne primanjkuje, v
določenem smislu nam jih skrivaj
«oni» celo zavajajo. Poduk torej, vreden
razmisleka!

Toda povrnimo se k medvejskemu
prazniku, kateremu je blagohotno
prisostvovalo na pomoč tudi naklonjeno
vreme. Sredi prešernega vzdušja,
ki sta ga med navzočimi kaj kma-
lu ustvarila pristna domača belca in
črna kapljica, je brikla mladenc
Pierina Kralj dvojezično napoveda-
la kulturni program.

Prvi so bili na vrsti «Fantje izpod
Grmade», ki so pod vodstvom Ivana
Kralja izvajali Svarovo «Dobro sem
pisanece», Venturinijevi «Nesrečna
ljubezen» in «Podarjena domovi-
na» ter Simonitjevo «Vipavsko». O-
semnastčlanski ansambel, ki ga se-
stavljajo mlajši in starejši fantje
iz Devina, Sestjana, Mavhni, Cer-
velj, Slivnega in Jamelj na Gori-
škem, je nastal pred trinajstimi leti
(prvič je nastopil v javnosti 26. ju-
nija 1966), opravil skoraj 110 nasto-
pov in že desetkrat sodeloval na re-
viji Primorska poje; sicer je gosto-
val tudi v tujini, tako v Avstriji,
Švici, Zvezni republiki Nemčiji in
seveda v Jugoslaviji. Ta zbor je
pravzaprav tudi pobudnik medvejs-
kega «praznika v naravi» saj so
njegovi fantje sprožili zamisel o u-
reditvi plesne ploščadi pri «Župano-
vih» (stari oče Markota Pahorja je
bil nekdanji župan tedaj upravno dru-
gače razdeljene občine), ki kateri so
potem pridali vsačani se privržni-
njeni oder.

Sledil je zanimiv nastop mešanega
ob priliki po silni razmer okrnje-
ga, sicer pa kar 50-članskega itali-
janskega zbora «Corale Sant'Ambro-
gio» iz Tržiča, ki razpolaga s kopi-
co lepo kultiviranih glasov. Pod
taktirko žilavega Pietra Poclana,
Milijana po rodu, je zapel graški
«Mamola» in «Mar e palù», Rossini-
jevo «La danza», Pignatellijevo «La
montanara», tržaško «Oj la Renczo»
in znano «Uniculi funiculi».

Ansambel je na visoki ravni, z iz-
vajanjem polifonskih in folklornih
skladov je požel lepe uspehe tudi v
Avstriji, Bolgariji in ZRN. V soboto,
pa bo ansambel na koprski ra-
dio televizijski postaji, Dirigent Po-
clan je mestoma spregovoril tudi po
naše in se tako pač še bolj približal
poslušalcem, ki so zbor nagradili z
gorkim aplavzom. Tudi sicer pa so
bili Tržičani deželni določene pri-
vilegije, saj so jim prireditelji od-

merili za koncert več časa kakor de-
vinskemu zboru in pa moškemu zbo-
ru «Kras» iz Dola - Poljan na Go-
riškem.

Slednji je pod vodstvom Pavline
Kornel zapel «Delavski pozdrav»,
Gobčevi «Bohor je vstal» in «Pesem
o svobodi» ter Schwabovo «Vinsko».
Sestnastčlanski ansambel je t-čej s
partizansko pesmijo pomenljivo za-
krožil celoviti kulturni spored; ta se
je odvijal v znamenju (zaželeno)
enakosti in prijateljstva med pri-
padniki obeh tu živečih narodnosti,
toda z omikanim opozorilom, naj si
nihče ne upa nekanovano tlačiti
demokracije, za katero je najstra-
hotejši krvni davek plačal v teh
krajih ravno slovenski človek.

Navzočim v veselje, ki so prišli na
svoj račun z obilico dobrot na ra-
zno, je zatem igral ansambel Lojze-
ta Furlana. Toda navzlic upraviče-
no brezskrbnemu vzdušju, v kate-
re-
ga so nas pahnili valčki in polke,
se nismo mogli otresti mučnega vtis-
la, ki smo ga dobili v razgovoru s
člani zbora «Kras». Njegov nastop
sega 28 let nazaj, pred devetimi
leti je bil korenito pomlajen, se-
stavljajo ga fantje in moške, katerih
trajnost in poštvovalnost bi bili
marsikomun lahko za zgled, in ven-
dar «smo brez lastnega sedeža, kat-
berači, neprestano vandrano od hi-
še do hiše, da lahko sploji vadi-
mo...» Kaj res ni mogoče tem pro-
stovetno zagnanim ljudem oskrbeti do-
stojnih, stalnih prostorov? (dg)

Na nedeljskem prazniku v Medji vasi
Sobotni, oziroma nedeljski «praznik
v naravi» je bil za slehernega ob-
iskovalca prav prijetno iznenađenje.
Pa ne le zaradi tople domačnosti in
pristne gostoljubnosti, s katero je
medvejska skupnost postregla množ-
ico prišelcev tako z vseh strani Trža-
škega sploh kakor iz sosednje Goris-
ke, temveč zaradi spričo dokaj jasn-
e kakovostne ravni kulturnega spore-
da, ki so ga poštvovalni in jed-
notni prebivalci te prikopne vasi-
pripravili na prostornem, z orehi
in kostanjmi posajenem dvorišču «Žu-
panovih».

To so Pahorjevi. Mirko je teme-
lito vpeljal živinorejce in vinograd-
nik (letni vinski pridelek se mu su-
če okrog 30 hektarov), ki nam je
rade volje marsikaj razkril o živ-
ljenju in delu v Medji vasi. Med
drugim to, da so vsačani pretežno
vinogradniki (in res smo v uradnih
listinah zasledili ime te vasi-
samen vrhu lestvice, ki ponazarja,
kateri kraji v občini se ponajsoja
z najboljšimi pridelki sladke kap-
lice), da je med njimi kakih deset
govodorejcev, da gre sicer večino-
ga za polkmete, saj jih je dobra po-
lovice zaposlenih v šivarski papir-
nici. Tudi v temle, tako nekam od-
makljenem starokmečkem naselju,
kjer kljub vsemu se danes veče
otpljiv duh preteklosti, je torej moč
zaznati učinke industrializacije.

In veste, kdo je Mikrotov brat?
Tisti Danilo Pahor, ki se je pred
kakšnim mesecem dni z ženo upal na
televizijsko oddajo Portobello in
celo to, da je Italijanom povedal,
da nas je, Slovencev, v njihovi dr-
žavi 100.000 ter s tem izvalil (skupaj
z Enom Tortoro, ki je povsem na-
ravno ugotovil, da so manjšine pač
vredne vsega spoštovanja in zaščite)
nezalostno šovinistično reakcijo
tukajšnjih melonarskih in drugih na-
cionalističnih ter fašističnih krogov.
Prav tale gonja potrjuje pravilnost
Danilove ugotovitve, da bi se mora-
li manjšinci, odločneje «postaviti»
pred večinskim narodom; rokodel-
skih in pa razumskih sposobnosti
nam prav gotovo ne primanjkuje, v
določenem smislu nam jih skrivaj
«oni» celo zavajajo. Poduk torej, vreden
razmisleka!

Toda povrnimo se k medvejskemu
prazniku, kateremu je blagohotno
prisostvovalo na pomoč tudi naklonjeno
vreme. Sredi prešernega vzdušja,
ki sta ga med navzočimi kaj kma-
lu ustvarila pristna domača belca in
črna kapljica, je brikla mladenc
Pierina Kralj dvojezično napoveda-
la kulturni program.

Prvi so bili na vrsti «Fantje izpod
Grmade», ki so pod vodstvom Ivana
Kralja izvajali Svarovo «Dobro sem
pisanece», Venturinijevi «Nesrečna
ljubezen» in «Podarjena domovi-
na» ter Simonitjevo «Vipavsko». O-
semnastčlanski ansambel, ki ga se-
stavljajo mlajši in starejši fantje
iz Devina, Sestjana, Mavhni, Cer-
velj, Slivnega in Jamelj na Gori-
škem, je nastal pred trinajstimi leti
(prvič je nastopil v javnosti 26. ju-
nija 1966), opravil skoraj 110 nasto-
pov in že desetkrat sodeloval na re-
viji Primorska poje; sicer je gosto-
val tudi v tujini, tako v Avstriji,
Švici, Zvezni republiki Nemčiji in
seveda v Jugoslaviji. Ta zbor je
pravzaprav tudi pobudnik medvejs-
kega «praznika v naravi» saj so
njegovi fantje sprožili zamisel o u-
reditvi plesne ploščadi pri «Župano-
vih» (stari oče Markota Pahorja je
bil nekdanji župan tedaj upravno dru-
gače razdeljene občine), ki kateri so
potem pridali vsačani se privržni-
njeni oder.

Sledil je zanimiv nastop mešanega
ob priliki po silni razmer okrnje-
ga, sicer pa kar 50-članskega itali-
janskega zbora «Corale Sant'Ambro-
gio» iz Tržiča, ki razpolaga s kopi-
co lepo kultiviranih glasov. Pod
taktirko žilavega Pietra Poclana,
Milijana po rodu, je zapel graški
«Mamola» in «Mar e palù», Rossini-
jevo «La danza», Pignatellijevo «La
montanara», tržaško «Oj la Renczo»
in znano «Uniculi funiculi».

Ansambel je na visoki ravni, z iz-
vajanjem polifonskih in folklornih
skladov je požel lepe uspehe tudi v
Avstriji, Bolgariji in ZRN. V soboto,
pa bo ansambel na koprski ra-
dio televizijski postaji, Dirigent Po-
clan je mestoma spregovoril tudi po
naše in se tako pač še bolj približal
poslušalcem, ki so zbor nagradili z
gorkim aplavzom. Tudi sicer pa so
bili Tržičani deželni določene pri-
vilegije, saj so jim prireditelji od-

Informativni sestanek o «evropskem patentu»

Na videmski trgovinski zbornici
bo v ponedeljek, 25. junija, infor-
mativni sestanek o «evropskem pa-
tentu». Prireditelja ga deželna zveza
trgovinskih zbornic pod predse-
stvom Lupierja in na pobudo pred-
sednika vsedravnne zveze male in-
dustrije Modiana. Govor bo o naj-
novejših predpisih Evropske gospo-
darske skupnosti glede zaštite pa-
tentov, iznajdb, izvirnih znakov in
podobnega, ki jih vsebuje tako ime-
novana «münchenska konvencija o
evropskem patentu». Ta je bila
sklenjena 1. decembra lani ter uve-
ljena tudi v Italiji z odlokom
predsednika republike št. 32 z dne
8. januarja t.l., priobčenim v Urad-
nem vestniku št. 41 od 10. februa-
rja. Glavno poročilo bo podal ra-
vnatelj Evropskega Patentsamt iz
Münchna dr. Benussi.

POD OKRILJEM PD «F. VENTURINI

«Šagra na Krmenki» pomemben kulturni praznik

Lepa priložnost za utrjevanje prijateljske-
ga sožitja med domačini obeh narodnosti

Če so naše šagre prazniki, na
katerih se lahko ljudje srečajo in
družijo, so te tembolj pomembne
na narodnostno mešanih področjih.
Na teh področjih je toliko bolj va-
na priložnost stika, kolikor se na
prazniku srečata dve narodnosti,
ki živita skupaj v istem prostoru
in prav šagra lahko nudi prilo-
ko za pričetek prijateljskega sožitja
in boljšega razumevanja. Eno ta-
kih področij je Domjo, ki prehaja
še do hiše, da lahko sploji vadi-

predmestje Trsta. Šagra pri Do-
mju, ki jo prireja PD Fran Ven-
turini in mladina od Domja in Ker-
menke, pa nima samo te značil-
nosti, pač pa tudi značaj vsakega
kulturnega praznika v prirediti na-
ših društev.

Uvodni koncert godbe na pihala
Breg pod taktirko Viljama Slavca,
nastop moškega zbora Fran Ven-
turini in mladina od Domja in Ker-
menke, pa nima samo te značil-
nosti, pač pa tudi značaj vsakega
kulturnega praznika v prirediti na-
ših društev.

Vse tri večere je poskrbel za
ples ansambel Pomlad. (ek)

Množica gostov na Krmenki

esa

VESTI

Pobude za razširitev
novih tehnik pri instalaciji naprav za
izkoriščanje sončne energije

ESA organizira ciklus predavanj na temo:
— važnost alternativnih virov energije;
— instalacija in uporaba posebnih naprav za ogrevanje z izkoriščanjem sončne energije;
— vsi problemi v zvezi z predvidenim izčrpanjem tradicionalnih virov energije (nafta);
— razpoložljivost alternativnih virov (sonce);
— prikazovanje diapozitivov in diskusija;
— sončni kolektor.

KOLEDAR PREDAVANJ

16. 6. 1979

VIDEM

Palamostre

ob 17. uri

17. 6. 1979

TRST

Tržaški velesejem

ob 10. uri

VSI OBRTNIKI INSTALATERJI SO VLJUDNO VABLJENI, DA SE UDELEŽIJO PREDAVANJ

Ustanova za razvoj obrtništva v Furlaniji - Julijski krajini
Ente sviluppo artigianato Friuli - Venezia Giulia

Množično planinsko srečanje na Koroškem

CELOVEČ — Nad 700 planincev iz
avstrijske Koroške, Italije in Slove-
nije se je v nedeljo zbralo na tra-
dicionalnem srečanju slovenskih pla-
ninčev v čudoviti dolini Podna pod
Vrtačo na Koroškem. Slavje se je
kljub temu, da je bilo nekoliko mo-
tili, vsaj na začetku dež, odvijalo v
edinstvenem in hkrati domačem o-
kolju, na dvorišču Podnarjeve kme-
tije, v senci ogromnih skednjev in
stolietne slovenske lipe. Srečanje
za katero so pred skoraj 10 leti dali

pobudo jeseniški planinci in ki je
vsako leto v drugem kraju, so pri-
pravili tokrat člani Slovenskega pla-
ninskega društva iz Celovca.

O pomenu prireditve je spregovo-
ral predsednik nadzornega odbora
društva in starosta koroških planin-
cev, Danilo Kuper, zborovanje pa
je v nemščini pozdravil tudi pred-
stavniki borovelske občinske upra-
ve. Prireditelji so poskrbeli za pe-
ster kulturni spored, ki ga so poleg
domačih pevcev in godcev dopolnili

še mladinski pevski zbor Glasbene
matice iz Trsta, otroški tamburaški
zbor iz Bohinjske Bistrice, moški
oktet iz Žirovnice, za dobro voljo
pa je skrbela jeseniška godba na
pihala ter ansambel Serajnikovih
fantov iz Šempetra v Rožu. Prihod-
nje srečanje planincev iz zamejstva
z rojaki iz matične domovine bo čez
leto dni v Števerjanu. Priredilo ga
bo Slovensko planinsko društvo iz
Gorice.

Na sliki: planinci med srečanjem.